Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 15 август 1971 йил, якшанба | № 187 (15.057). | Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

НАВҚИРОН ЎЛКА БАЙРАМИ

Бугун Қизил шаҳрида Тува АССР Олий Советининг Тувадаги халқ революцияси 50 йиллигига бағишланган юбилей сессияси бўлди.

Сессия қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросидан иборат составда фахрий президиум сайладилар.

КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, область партия комитетининг биринчи секретари С. К. Тока КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Тува область партия комитети, Тува АССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советига йўллаган табрикномасини ўқиб берди.

Сессияда тантаналарнинг меҳмонлари табрик нутқи сўзладилар. Тува халқининг байрами муносабати билан Монголия Халқ Республикасининг қўшни аймоқлари делегациялари вакиллари Тува халқини қизғин табрикладилар.

Сессия қатнашчилари якдиллик билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига табрикнома қабул қилдилар.

ЧОРВАЧИЛИКНИ ЮКСАЛТИРИШ — УМУМХАЛҚ ИШИ

Пахтачилик сингари чорвачилик ҳам республикамиз қишлоқ хўжалигининг энг муҳим тармоқларидан бўлиб, бу соҳани юксалтириш аҳолини мўл-кўл маҳсулот билан таъминлаш, эл дастурхонини тўкин-сочин қилиш демакдир. Шу боисдан ҳам Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети чорвачиликни ривожлантиришга биринчи даражали аҳамият бермоқда. Марказий Комитетнинг ўтган йил ноябрь ойида бўлиб ўтган пленуми чорвачиликнинг аҳволи ва уни ривожлантириш тўғрисидаги масалани муҳокама қилиб, муҳим тадбирлар белгилаган эди. Ўзбекистон партия ташкилотлари пленум қарорларини амалга ошира бориб, муайян ютуқларга эришдилар.

Янги беш йилликнинг дастлабки йили натижалари худди шундан далолат бериб турибди. Республикамиз колхоз ва совхозлари сут етиштиришни ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 13 процент, тухум етиштиришни 17 процент кўпайтирдилар. Гўшт, сут, тухум, жун тайёрлаш ярим йиллик планлари ошириб бажарилди.

Умуман чорвачиликдаги ишларимизга КПСС XXIV съезди қўйган юксак талаблар нуқтаи назаридан баҳо берганда ҳали партия ташкилотлари олдида янги улкан вазифалар турганлиги аён бўлади. Бу беш йилликда гўшт етиштиришни бир ярим баравар, сут етиштиришни 1,6 баравар ва тухум етиштиришни 1,7 баравар кўпайтиришимиз, чорва туёғи ва паррандаларни кўпайтириб, маҳсулдорлигини оширишга эришишимиз, чорвачиликнинг ҳамма тармоқларини саноат негизига кўчиришни таъминлашимиз зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IV пленуми таъкидлаб ўтганидек, белгиланган ушбу программани амалга ошириш учун партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари чорвачиликни хар томонлама ривожлантириш ишлаб чиқариш бинолари, комплекслари ва паррандачилик фабрикалари қуриш, насчиликни яхшилаш, мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтиришга қаратилган катта ташкилий тадбирларни амалга оширишлари лозим бўлади.

Ердан яхшироқ фойдаланиш, ҳам пахта, ҳам озуқа етиштиришни кўпайтириш, шу асосда чорвачиликни юксалтириш кун тартибидаги энг муҳим масаладир. Республикамиз асосий бойлигимиз бўлган пахта етиштиришни кўпайтиришда қандай юксак марраларга чиқиб олган экан, эндиги вазифа — чорвачиликда ҳам ана шундай юксак натижаларга эришишдан, бу соҳани қишлоқ хўжалик экономикасининг етакчи тармоғига айлантиришдан иборат.

Ем-хашак — чорвачиликни ривожлантириш, асосий озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш проблемасини ҳал этишнинг бош вазифасидир. Фарғона область, Қува районидаги «Коммунизм», Жданов номли, «Социализм» колхозлари, Сирдарё областидаги «Малик» совхози ва бошқа ўнлаб илғор хўжаликларнинг чорвадорлари ўз бурчларига худди шу таҳлитда қараб, озуқабоп экинлардан мўл ҳосил етиштиришга, шу тарика чорвачиликка мустаҳкам ем-хашак базаси яратишга муваффақ бўлмоқдалар.

Афсуски, ҳамма жойда ҳам чорвачилик хўжаликнинг мана шундай асосий ва етакчи тармоғига айлантирилган деб бўлмайди. Шунинг оқибатида Бухоро, Сурхондарё, Фарғона, Андижон, Хоразм, Самарқанд областларида ҳамда Қорақалпоғистон АССРда гўшт етиштириш, чорва моллар туёғини кўпайтириш ўтган йилдагидан бирмунча камайиб кетди. Гарчи кейинги йилларда республика колхоз ва совхозларида озуқабоп экинлар экиладиган майдонлар 22 процент кўпайиб, ҳосилдорлиги ошган бўлса ҳам озуқа базасининг ҳозирги аҳволи ривожланиб бораётган чорвачилигимиз эҳтиёжларини қондиролмаётир.

Ҳозирги вақтда фан ва илғор тажриба ютуқлари асосида ем-хашак етиштиришнинг янги технологияси яратилди. Бу — сенаж тайёрлаш, витамин талқони ишлаб чиқариш, пичанни қирқиб вентиляция усулида қуритишдан иборат. Сенаж — чорва моллар учун энг арзон, тўйимли озуқадир. Шу йилдан бошлаб ҳар бир сигир ҳисобига 3 тоннадан сенаж ғамлаб қўйиш, беш йиллик охирига бориб сенаж тайёрлашни бир ярим-икки миллион тоннага етказиш зарур.

Чорвачиликда қўйчилик, айниқса қоракўлчилик муҳим ўрин тутади. Беш йиллик охирига бориб яйловларда боқиладиган қўй ва эчкилар туёғини 25 процент кўпайтириб, 10 миллион бошга етказишимиз лозим. Шунча миқдордаги молни озуқа билан таъминлаш учун бир ярим миллион гектар яйловга сув чиқарилиши, дағал хашак учун ҳам кўп миқдорда суғориладиган ер ажратилиши кўзда тутилади.

Пленум чорвачиликни юксалтиришнинг асосий ва туб масаласи, мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтириш масаласини муҳокама қилар экан, ҳар бир колхоз ва совхознинг жамоат чорвачилигини ҳам, колхозчилар ва совхоз ходимлари қарамоғидаги чорвани ҳам тўла-тўкис таъминлай оладиган миқдорда озуқа етиштириш вазифасини илгари сурди. Бу вазифанинг амалга оширилиши партия XXIV съезди Директиваларини бажариш демакдир.

Мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтириш — биринчи даражали аҳамиятга эга бўлган вазифа бўлиб, колхозчи ва совхоз ишчисидан тортиб қишлоқ хўжалик, совет ва партия органларининг раҳбар ходимларигача бўлган ҳамма категориядаги ходимлар бу вазифани бажаришга астойдил киришишлари айниқса муҳимдир. Партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, қишлоқ хўжалик ходимлари ўзларининг бутун куч ва маҳоратларини чорвачиликни тубдан юксалтириб, унинг озуқа базасини мустаҳкамлашга сафарбар этишлари даркор.

КПСС XXIV съездининг озуқа ишлаб чиқариш ва чорвачиликни янада юксалтириш соҳасида қўйган вазифаларини — аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига, саноатнинг хом ашёга бўлган ва доимо ўсиб бораётган эҳтиёжларини янада тўлиқ қондиришнинг энг муҳим шартларидан бўлган ана шу вазифаларни амалга ошириш республикамиз партия, совет ташкилотлари ва барча меҳнаткашларининг муқаддас бурчидир.

Чорвачиликни юксалтириш умумхалқ иши бўлиб, ҳеч ким бу ишдан четда турмаслиги керак. Пленум коммунистларни, комсомолларни, барча меҳнат аҳлини чорвачиликни янада юксалтириш учун умумхалқ курашига актив қатнашишга даъват этди. Бу вазифа энг муҳим умумхалқ, умумдавлат иши деб баҳоланган экан, республиканинг барча меҳнаткашлари пленум қарорларини ўзларининг жанговар вазифалари деб қарашларига, бутун куч-ғайратларини, билим ва маҳоратларини, КПСС XXIV съезди белгилаб берган улуғвор вазифалар бажаришга, жамоат чорвачилигини юксалтириш учун курашга сарфлашларига шак-шубҳа йўқ.

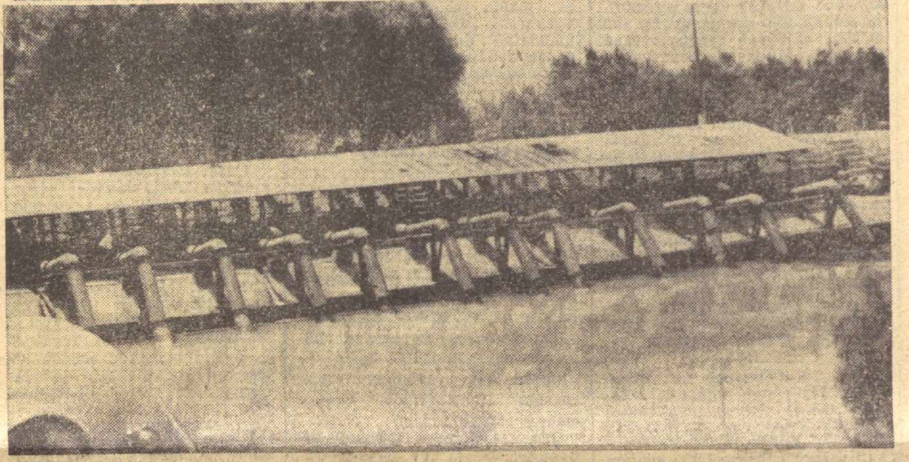

Фарғона водийси пахтакорлари бу йилги сув танқислигини сабот билан енгмоқдалар. Улар бир томчи сувни ҳам зоега кетказмаслик чора-тадбирларини кўрмоқдалар. Каналлар, зовурлар, насос станцияларидан унумли фойдаланмоқдалар. Суратларда: (юқорида) Катта Фарғона каналининг Қува районидаги «Ленинизм» колхози территориясидан оқиб ўтадиган ирмоғидаги насос станциясининг ишчан ходимларидан С. Шокиров ва В. Буряковлар. Пастдаги суратда эса ана шу насос станциясининг умумий манзараси акс этган.

Ф. Лутфуллаев фотолари.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХАБАРЛАРИ

ШЎРЧИ. Қаерда ем-хашак мўл бўлса, ўша ерда чорва маҳсулотлари сероб бўлади. Охунбобоев номли колхознинг Шариф Мусаев бошчилик қилаётган ем-хашак бригадасининг коллективи 72 гектар майдонга маккажўхори экиб, ҳар гектаридан 1000 центнердан ошириб кўкпоя олдилар. Бригада аъзоларининг ғайрати билан мўлжалдагидан икки ҳисса кўп силос бостирилди.

Р. МАМАТҚУЛОВ.

НАМАНГАН РАЙОНИ. Она-Ватанга 400 тонна юқори сифатли «оқ олтин» етказиб берамиз! Райондаги Охунбобоев номли колхознинг Шамсиддин Донаев бошлиқ бригада деҳқонларининг аҳди ана шундай. 135 гектар ерда деҳқончилик қилаётган бригада азаматлари ғўзаларни суғориш, қатор ораларига ишлов бериш, озиқлантириш ва чопиш каби агротехника тадбирларини бир-бирига боғлаб олиб бормоқдалар.

Н. ХОЛИҚОВА.

ФАРҒОНА. Ленинград районидаги «Комсомол» колхозининг пахтакорлари йил сайин механизациядан кенг фойдаланмоқдалар. Колхоз механизаторлари пахта йиғим-теримига пухта шайланмоқдалар. 16 та терим агрегати сифатли ремонтдан чиқариб қўйилди. Яхшибой Йигиталиев, Иброҳим Маматқулов, Ҳабибулло Мирзаолимов каби механик ҳайдовчилар мавсумда 150-200 тоннадан пахта териб беришга аҳд қилишди.

Қ. ТЎРСУНОВ.

НАРПАЙ. Ҳозирги куннинг ҳаракати эртанги куннинг баракасини таъминлайди. Киров номли колхознинг коммунист Мухтор Тўхтаниёзов бошлиқ бригада аъзолари бу ҳикматни яхши биладилар. Улар 125 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнерлик марра учун курашмоқдалар. Ғўзалар машинабоп қилиб ўстирилмоқда. Бригада аъзолари август ойини ғўза парваришида зарбдор ой билиб меҳнат қилмоқдалар.

Ҳ. ТОШНИЁЗОВ.

ИККИ ЙИЛЛИК ОЗУҚА

ЖАРҚЎРҒОН. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Шу йил май ойида Жарқўрғон районидаги «Социализм» колхозининг комсомол-ёшлари чорвачилик фермаларини оталиққа олиш, икки йиллик план ҳажмида озуқа жамғариш учун ажойиб ватанпарварлик ташаббусини бошлаб берган эдилар. Улар ўз сўзларининг устидан чиқдилар. Комсомол-ёшлар колхоз чорвадорлари билан биргаликда пландаги 2110 тонна ўрнига 4300 тоннадан зиёд хашак тўплаб, чорва моллар учун икки йилга етадиган озуқа жамғариб қўйдилар.

Ташаббусга бош-қош бўлган 50 кишидан иборат комсомол-ёшлар ўз мажбуриятларини ошириб адо этдилар: ҳар бир киши 20 тонна эмас, балки 30 тоннага яқин хашак тўплади. Азаматлар яна камида 550 тонна хашак ва янтоқ тайёрлаш мажбуриятини олдилар.

Колхоз чорвадорлари бу билан қаноатланиб қолмай, Аму дарёси соҳилларидан ҳам хашак тайёрлашни қизитиб юбордилар. Қисқа вақт ичида бу ердан 1200 тоннага яқин хашак жамғарилди ва чорвачилик фермаларига ташиб олинди.

Колхознинг 165 гектар эски ва 10 гектар янги бедазори бор. Барча майдонлардаги беда вақтида озиқлантирилиб, қондириб суғорилди. Натижада ҳосил мўл бўлди. Ҳозиргача беданинг учинчи ўрими тугалланди. Ўриб олинган 1500 тонна беданинг тенг ярми сенаж қилинди.

— Бедани траншеяга ташлагач обдон шиббалаймиз, — дейди сенажчилар группасининг бошлиғи И. Абдимуродов, — сўнгра устидан пленка ёпиб, 25-30 сантиметр қалинликда тупроқ ташлаймиз. Мана шу усул билан биз ҳозиргача 700 тоннадан зиёд сенаж бостирдик. Мавсум охиригача яна камида 300 тонна сенаж бостирамиз. Ҳа, колхоз чорвадорлари ем-хашак жамғариш, сенаж қилиш ва силос бостириш ишларини муваффақиятли ташкил этиб, бу соҳада область хўжаликлари орасида пешқадамлик қилишяпти.

А. ХАЛИЛОВ.

ТИНЧЛИК ВА ХАФСИЗЛИКНИНГ МУҲИМ ГАРОВИ

СОВЕТ—ҲИНДИСТОН ШАРТНОМАСИ РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИНДИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Ҳиндистон Республикаси ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик ҳақида тузилган Шартномани ратификация қилиш тўғрисида

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Ҳиндистон Республикаси ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида 1971 йил 9 августда Нью-Деҳлида имзоланган, СССР Министрлар Совети ратификация қилиш учун тақдим этган ва СССР Олий Совети Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари маъқуллаган Шартнома РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛИНСИН.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1971 йил, 13 август.

ҲИНДИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАРТНОМАНИ РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛДИ

ДЕҲЛИ, 13 август. (ТАСС). Бу ерда расмий суратда эълон қилинишича, Ҳиндистон Президенти В. В. Гири Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Ҳиндистон Республикаси ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида 1971 йил 9 августда Нью-Деҳлида имзоланган Шартномани ратификация қилди.

СССР Олий Советининг Президиуми Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Ҳиндистон Республикаси ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида 1971 йил 9 августда Нью-Деҳлида имзоланган Шартномани 13 августда бир овоздан ратификация қилди. Бу Шартномани Совет ҳукумати тақдим этган ва СССР Олий Совети палаталарининг ташқи ишлар комиссиялари маъқуллаган эди.

Ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатларнинг шу вақтгача ривожланиб келганлиги туфайли Совет—Ҳиндистон Шартномасининг тузилишига замин тайёрланди. Шартнома ана шу муносабатларни юридик жиҳатдан мустаҳкамлаб, СССР билан Ҳиндистон ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш учун янги қулай истиқболлар очиб беради. Бу Шартнома умумий тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашнинг энг муҳим омилларидан бири бўлади.

Президиум мажлисида СССР Иттифоқи Министрлар Советининг топшируvига биноан СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико доклад қилди.

Тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартноманинг тузилиши, деди А. А. Громико, Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон Республикаси ўртасидаги муносабатлар тарихида жуда катта воқеа, халқаро майдондаги буюк воқеадир.

Муболағасиз айтиш мумкинки, Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги қалин дўстлик — Осиё қитъасида тинчликнинг энг муҳим негизларидан бири, халқаро тинчлик биносининг мустаҳкам пойдеворларидан биридир. Бунда гап жаҳон ишларида муҳим ва актив роль ўйнаётган икки улкан давлат ўртасидаги муносабатлар тўғрисида бораётир.

Эндиликда тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартнома тузилиши билан якунланган СССР ва Ҳиндистоннинг бир-бири билан яқинлашуви мамлакатларимиз халқларининг манфаатларига мос бўлиб тушадиган табиий бир ишдир. Тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашдан, муштарак манфаатдорлик бизни Ҳиндистон билан яқинлаштиради. Империализм ва агрессия кучларига зарба уюштиришдаги манфаатларимиз муштаракдир.

Бизнинг мамлакатимиз Ленин йўлига амал қилиб, Ҳиндистон халқининг ўз озодлиги ва мустақиллиги йўлидаги курашини ҳамиша қўллаб-қувватлаб келди. Чорак аср илгари янги давлат — Ҳиндистон Республикасининг вужудга келишини табриклади ва ўша пайтдан буён ана шу давлат билан ўз муносабатларини шунчаки ҳамжиҳатлик асосига эмас, балки мустаҳкам ҳамкорлик асосига ҳам қуриб келмоқда.

Ҳиндистон Республикаси энг муҳим халқаро масалаларда ижобий йўл тутиб келмоқда, Совет Иттифоқининг тинчликни мустаҳкамлашга, ҳарбий можароларни тугатишга, халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган таклифларини қўллаб-қувватламоқда.

Ўрток Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездига Ҳисобот докладида қуйидагиларни алоҳида таъкидлаб ўтди: «Ҳиндистон ҳукуматининг халқаро ишларда мустақил тинчликсевар йўлни ўтказиб келаётганлиги, ҳар иккала мамлакат халқларини бир-бири билан боғловчи традицион дўстлик туйғулари, буларнинг ҳаммаси Совет — Ҳиндистон ҳамкорлигини кучайтиришга ёрдам беради».

Ўзаро фойдали иқтисодий, савдо-сотиқ, маданий, илмий-техникавий алоқаларни ривожлантириш ҳам ҳар иккала мамлакатларимиз учун катта наф келтиради. Ҳинд халқи мамлакатдаги кўп миллионли аҳолининг талаб ва эҳтиёжларини қондира оладиган, ривож топган миллий экономикани вужудга келтириш учун кўп куч-ғайрат сарф қилмоқда. Ўзининг интернационал бурчига содиқ бўлган Совет Иттифоқи ана шу жуда оғир миллий вазифани ҳал этишда Ҳиндистонга амалий жиҳатдан катта ёрдам бермоқда.

Мамлакатларимиз ўртасида товар айирбошлаш тўхтовсиз кенгайиб бормоқда. Бизнинг кишиларимиз инсониятнинг энг қадимий ва энг бой маданиятларидан бири бўлмиш Ҳиндистон миллий маданиятининг буюк хазиналари билан танишиб чиқмоқ учун тобора кенг имкониятларга эга бўлмоқдалар. Ҳиндистон халқи, хусусан унинг зиёлилари мамлакатимизнинг маданий ва илмий муваффақиятлари билан танишиб чиқишга катта қизиқиш билан интилмоқдалар.

Тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартнома Ҳиндистон билан дўстона алоқаларимиз учун сиёсий ва ҳуқуқий жиҳатдан янада мустаҳкамроқ негиз яратиб беради. Бу — тенг ҳуқуқли бўлган ва бир-бирларини астойдил ҳурмат қиладиган шериклар Шартномасидир. Бу Шартнома ҳар икки давлатнинг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлигини ҳурмат қилиш, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик, тенглик ва ўзаро манфаатдорлик принциплари асосида таркиб топган дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янада кенгайтириш ва мустаҳкамлашга қаратилган.

Министр Шартномадаги асосий қоидаларга тўхталиб, бундай деди:

Шартномада СССР халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ва жаҳондаги кескинликни юмшатишнинг муҳим омили бўлган Ҳиндистоннинг блокларга қўшилмаслик сиёсатини ҳурмат қилади; Ҳиндистон Республикаси ҳам Совет Иттифоқи ўтказиб келаётган ленинча тинчликсевар ташқи сиёсатни ҳурмат қилади, деб алоҳида таъкидлаб ўтилади.

Шартнома ҳар икки томоннинг тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашдан манфаатдор эканлигини акс эттиради. Ҳар икки давлатнинг Осиёда ва бутун дунёда хавфсизликнинг таъминланишидан астойдил манфаатдор эканлиги Шартномага асос қилиб олинган. Бу эса, ҳозирги халқаро вазиятни эътиборга олганда ва жумладан, Совет Иттифоқи чегараларидан жануб томонда вужудга келаётган вазиятни эътиборга олганда ғоят муҳимдир.

(Давоми иккинчи бетда).

ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИКНИНГ МУҲИМ ГАРОВИ

Шартномада томонларнинг бирига ҳужум қилинган ёки ҳужум қилиш хавфи пайдо бўлган тақдирда ўзаро маслаҳатлашиш мажбурияти олинганлиги алоҳида аҳамиятга эгадир. Томонларнинг бири ҳужум объекти бўлиб қолган ёки ҳужум хавфи остида қолган тақдирда томонлар бундай хавфни йўқотиш ва ўз мамлакатлари тинчлиги ҳамда хавфсизлигини таъминлаш учун тегишли самарали чораларни кўриш мақсадида дарҳол бир-бирлари билан маслаҳатлашмоқлари лозим. [illegible]

Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон халқаро майдондаги [illegible] катта аҳамият бериб, ҳар икки давлатнинг манфаатларига алоқаси бўлган муҳим халқаро проблемалар юзасидан бир-бирлари билан мунтазам алоқа боғлаш, бунинг учун ана шу мамлакатлар раҳбар давлат арбобларининг учрашувлари ва фикрлашиб олишларини, икки ҳукуматнинг расмий делегациялари ва махсус вакилларининг визитларини уюштириш ҳамда дипломатия йўли билан иш кўриш ҳақида келишиб олишди.

Шартномада томонлар қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва самарали халқаро контроль остида ядро қуроли, оддий қурол-яроқларни ҳам қамраб олган ҳолда ёппасига ва батамом қуролсизланишга эришиш, мустамлакачилик ҳамда ирқчиликни тамомила ва узил-кесил тугатишни таъминлаш каби энг муҳим халқаро проблемаларни ҳал этишда бир-бирлари билан ва бошқа давлатлар билан ҳамкорлик қиладилар, деб очиқ айтилган.

Шартноманинг томонларнинг бирортаси ҳам иккинчи томонга қарши қаратилган ҳарбий иттифоқларда қатнашмайди, шунингдек Шартномага тўғри келмайдиган ҳар қандай мажбуриятларни, ёки иккинчи томонга ҳарбий зарар етказиши мумкин бўлган мажбуриятларни ўз зиммасига олмайди, деган қоидаси ҳар иккала мамлакатнинг тинч ҳамкорлигини таъминлаш мақсадларига хизмат қилади. Шу билан бирга Совет—Ҳиндистон Шартномаси учинчи мамлакатларга қарши қаратилмаган ва бирор мамлакатнинг қонуний манфаатларига зарар етказишни ўз олдига мақсад қилиб қўймайди.

А. А. Громико докладининг охирида бундай деди: Шартнома имзоланган пайтдан буён атиги бир неча кун ўтди, лекин у ҳозирги халқаро муносабатлар ҳалқасининг муҳим звеноси бўлиб қолди. Эндиликда ҳеч ким бу шартномани эътиборга олмай, Совет Иттифоқига нисбатан ёки Ҳиндистонга нисбатан ўз сиёсатини қура олмайди.

Ҳиндистон Шартномани ратификация қилди. Совет халқи Шартноманинг тузилишини табрикламоқда, Ҳиндистон халқи буни табрикламоқда, тинчлик манфаатларини ва халқлар тараққиёти манфаатларини қадрлаётган кишиларнинг ҳаммаси табрикламоқда. Айни вақтда бу Шартнома Осиёда ва Осиёнинг ташқарисида вазиятни мушкуллаштиришга интилаётган, амалга оширилиши кескинликни янада кучайтиришга олиб келиши мумкин бўлган планларни тузаётган кишилар учун кутилмаган, ёқимсиз бир нарса бўлди. Аммо улардан бошқа нарсани кутиш ҳам мумкин эмас.

А. А. Громико СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстона муносабатларнинг самарали ривожланиши натижаларини мустаҳкамлаш [illegible] тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартномани СССР Олий Советининг Президиуми ратификация қилади, деб ишонч билдирди.

Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссиясининг раиси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев СССР Олий Совети палаталари ташқи ишлар комиссияларининг қўшма мажлисида [illegible] ҳисобот берди.

[illegible] комиссиялари, — деди Б. Н. Пономарев, ўз қўшма мажлисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилиб, шу йил 9 августда — Нью-Делида имзоланган Шартномани қараб чиқдилар ва якдиллик билан маъқулладилар.

Ҳаммамизнинг фикримизча, Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон бу Шартномани тузиш билан халқаро миқёсда катта аҳамиятга молик иш қилдилар. Бу иш Осиёда ва бутун дунёда сиёсий муносабатларнинг ривожланишига анча катта таъсир кўрсата олади. Бу ишнинг маъноси, мақсади тамомила аёндир.

Социал тараққиёт ва тинчликнинг таянчи бўлган қудратли социалистик Совет Иттифоқи ва ярим миллиардли аҳолиси бўлган, тинчлик ва халқларнинг миллий мустақиллиги учун актив ҳаракат қилаётган Ҳиндистон кескинликни юмшатиш учун, тинчликни таъминлаш учун агрессия, мустамлакачилик ва янги мустамлакачилик сиёсатига қарши курашдек муқаддас ишда ўз куч-ғайратларини янада маҳкам жипслаштирадилар.

Ана шу олижаноб мақсадлар Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг ҳамма томонидан эътироф этилган ҳаракатга келтирувчи кучидир. Совет Иттифоқи ташкил топган пайтдан буён ана шу мақсадларга эришмоқ учун муттасил ва оғишмай ҳаракат қилиб келмоқда. Совет Иттифоқи бу билан бутун тараққийпарвар инсониятнинг жуда катта иззат-ҳурматига сазовор бўлди. Ҳиндистон ҳам мустақилликка эришганидан буён ўтган чорак аср мобайнида тинчлик тарафдори, мустамлакачилик ва янги мустамлакачиликнинг муросасиз душмани эканлигини намойиш қилди.

Шундай қилиб, деб сўзини давом эттирди Б. Н. Пономарев. Шартноманинг халқаро ҳаётдаги буюк воқеа сифатида жуда катта аҳамияти давлатларимизнинг ҳозирги даврда жаҳон муносабатларида эгаллаб турган салмоғи билан ҳам, улар ўтказиб келаётган сиёсатнинг характери билан ҳам белгиланади.

Чинакам тинчлик мақсадларини кўзловчи бу ҳужжат халқларимизнинг туб манфаатларига мос бўлиб тушади. Тинчликни ва халқлар хавфсизлигини қадрлаётган барча кишиларнинг орзу-тилакларини акс эттиради. Бу ҳужжат Осиёда ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш учун жуда яхши натижалар беради.

Совет—Ҳиндистон Шартномасининг бутун мазмуни бу Шартнома тинчлик ва ҳамкорлик руҳи билан суғорилганлигини исбот қилади. Совет—Ҳиндистон Шартномасида қаттиқ ишонч билдириб айтиладики, ҳозирги дунёда халқаро проблемаларни тинч ҳамкорлик йўли билангина ҳал этиш мумкин. Томонларнинг ҳар бири иккинчи томон билан қуролли можарода қатнашаётган учинчи томонга ҳеч қандай ёрдам бермаслик мажбуриятини олди. Мамлакатларимиздан бирига ҳужум қилинган ёки шундай ҳужум хавфи пайдо бўлган тақдирда Шартнома аҳдлашувчи ҳар икки томоннинг тинчлик ва хавфсизликни таъминламоқ учун дарҳол самарали чоралар кўриш зарур эканлигини кўзда тутади. Бу мажбурият тинчликни ҳимоя қилиш, ҳарбий можароларнинг авж олиши ва агрессив ҳаракатларнинг бошланишига халақит бериш ишига хизмат қилиши лозим.

Тинчлик қуроли бўлган бу Шартноманинг буюк роли ва олижаноб мақсадлари, деб таъкидлади Б. Н. Пономарев, ҳозирги вазиятда Вьетнам, Лаос ва Камбоджанинг қаҳрамон халқларига қарши разил урушни давом эттираётган АҚШ империализми агрессив сиёсатни ўтказаётган бир пайтда айниқса, яққол намоён бўлмоқда. Тузилган Шартнома бундай шароитда Ҳинди-Хитой ватанпарварларининг қаҳрамонона курашига ёрдам беришига аминмиз.

Шартномада ҳар иккала мамлакатларимиз бутун инсоният учун ғоят муҳим бўлган тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш, самарали халқаро контроль остида ядро қуроли, оддий қурол-яроқларни ҳам қамраб олган ҳолда ёппасига ва батамом қуролсизланишга эришиш каби проблемаларнинг ҳал этилишига биргаликда эришишга интилишлари қайд қилинган. Комиссияларнинг мажлисида бу интилиш қизғин маъқулланди.

Шартноманинг принципиал йўналиши яна шу билан таъкидлаб ўтилдики, СССР билан Ҳиндистон мустамлакачилик ва ирқчиликнинг ҳар қандай шакллари ва кўринишларини қораладилар ҳамда уларни батамом ва узил-кесил тугатиш учун кураш олиб боришга қатъий қарор берганликларини таъкидладилар.

Шартнома Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги икки томонлама муносабатлар учун ҳам тарихий босқич бўлиб қолади. Шартнома уларнинг тараққиётида янги, янада порлоқ саҳифа очади. Совет —Ҳиндистон дўстлиги давлатларимиз ўртасидаги муносабатлардан анча «кексароқ» эканлиги маълум. Деҳлидаги Қизил форт устида Ҳиндистон мустақиллиги байроғи кўтарилган шонли кунгача, Британия ҳукмронлик қилган оғир йиллардаёқ халқларимиз бир-бирларига иззат-ҳурмат ва ҳайрихоҳлик туйғуларини изҳор қила бошлаган эдилар. Партиямиз ва давлатимизнинг улуғ асосчиси, бутун дунё меҳнаткашларининг йўлбошчиси В. И. Ленин Ҳиндистоннинг жаҳон тарихий жараёнидаги ролига юксак баҳо берди. У Ҳиндистон ватанпарварларининг мустамлакачиларга қарши мардона ҳаракатлари тўғрисида бир неча бор сўз ган эди. Совет кишилари ҳинд халқининг озодлик йўлидаги ҳаққоний курашига самимий муҳаббат билан, қардошларча бирдамлик туйғулари билан қарадилар. Ҳиндистоннинг қадимий маданияти, унинг адабиёти ва санъати совет кишиларини ҳамиша қизиқтирди ва уларнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлди.

Ана шу қадимий дўстлик ҳинд халқи мустақилликни курашиб қўлга киритганидан кейин, икки давлат ўртасидаги ҳар томонлама муносабатларнинг — янги типдаги муносабатларнинг тараққиётида ўз ифодасини топди. Ер юзида социализм ғолибона илгари силжиб борган даврдагина бундай муносабатларни ўрнатиш имконияти туғилди.

Социализм ғалаба қилган ва коммунизм қурилаётган давлат бўлмиш Совет Иттифоқининг Ҳиндистон билан, мустамлакачилик зулмидан халос бўлган ва миллий мустақиллик ҳамда социал тараққиёт йўлидан бораётган ана шу мамлакат билан муносабатлари тўла ҳуқуқий тенглик, суверенитет ва территориал бутунликни ҳурмат қилишга, ички ишларга аралашмасликка асосланган, империалистик агрессияга қарши мустамлакачилик ва янги мустамлакачиликка қарши биргаликда кураш олиб боришга асосланган.

Эндиликда тузилган Шартнома, деб таъкидлади нотиқ, мамлакатларимиз ва халқларимизнинг тинчлик ва дўстлик манфаатлари йўлида, яхши қўшничилик ва ҳар томонлама ҳамкорлик манфаатлари йўлида ўзаро муносабатларни янада кучайтириш учун биргаликда интилаётганликларини акс эттиради. Шартнома СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш учун янги қулай истиқболлар очиб беради.

Совет Иттифоқининг Ҳиндистон билан дўстликни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш йўлини изчиллик билан ўтказиб келаётганлиги турли ижтимоий тузумга мансуб давлатларнинг тинч-тотув яшашидан иборат ленинча принципларни амалга оширилаётганлигини ёрқин кўрсатиб берувчи далилидир. Айни вақтда бу нарса халқларнинг миллий озодлик ҳаракатини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашга қаратилган йўлимиз амалга оширилаётганлигидан далолат беради.

Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида тузилган Шартнома мамлакатимизнинг ижобий ва тинчликсевар сиёсатини исбот этувчи янги далил, КПСС XXIV съезди илгари сурган тинчлик программасини амалга ошириш йўлидаги катта қадамдир.

Совет Иттифоқи Ҳиндистоннинг ўз индустрияси асосини вужудга келтириш учун ёрдам берди. Бу эса, Ҳиндистоннинг миллий мустақиллигини мустаҳкамлашга ва унинг прогрессив тараққиётига хизмат қилади. Совет Иттифоқи Бхилаи ва Бокародаги машҳур металлургия гигантларини қуришда ҳам кўмаклашди.

Б. Н. Пономарев ишонч билдириб айтдики, Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик йил сайин кенгайиб, улуғ халқларимиз ўртасидаги қардошлик алоқаларининг рамзи бўлиб қолган Бхилаи ва Бокаро пўлатидек мустаҳкам бўлиб қолади.

Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Ҳиндистон республикаси ўртасидаги тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган Шартномани ҳар томонлама муҳокама қилиб, СССР Олий Совети Президиумига бу Шартномани ратификация қилишни тавсия этадилар.

СССР Олий Совети Президиуми Совет—Ҳиндистон Шартномасини муҳокама қилишга киришади.

Ҳиндистон ва Совет Иттифоқи давлатлараро муносабатларда ҳуқуқий тенглик, бир-бирининг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлигини ҳурмат қилиш, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принципларига амал қилиб келмоқдалар. Бу принциплар муҳокама қилинаётган Шартномада яна бир марта тасдиқланди. Шартнома ҳар иккала давлатнинг туб миллий манфаатларига мос бўлиб тушади ва Осиёда, бутун дунёда мустаҳкам тинчлик манфаатларини кўзлаб Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ҳамкорлигини янада ривожлантиришни ўз олдига мақсад қилиб қўяди. СССР Олий Советининг Президиуми Раисининг ўринбосари, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов ўз нутқида шу тўғрида гапирди. Н. М. Матчонов СССР Олий Совети Президиуми аъзоларини Совет—Ҳиндистон Шартномасини ратификация қилишга даъват этди.

СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, КПСС Москва область комитетининг биринчи секретари В. И. Конотоп ўз нутқини Совет—Ҳиндистон иқтисодий ҳамкорлигига бағишлади. Шартнома, — деди у, — ҳар иккала мамлакат муносабатлари тарихида муҳим ҳужжатдир. Иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик соҳасида эришилган муваффақиятлар айниқса кучли таассурот қолдиради. Совет Иттифоқи 60 дан ортиқ иншоотни қуришда Ҳиндистонга ёрдам бермоқда. Бу иншоотларнинг 37 таси тамомила ёки қисман ишга туширилди. Бизнинг мамлакатимиз саноатнинг етакчи тармоқларини ривожлантиришда Ҳиндистонга кенг кўламда ёрдам бермоқда.

Москва областининг меҳнаткашлари ҳам ана шу олижаноб ишда актив қатнашмоқдалар.

СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, С. Орджоникидзе номли Горький авиация заводининг токари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. С. Цецегов айтдики, совет кишилари кўп вақтлардан буён Ҳиндистоннинг тинчликсевар ташқи сиёсат ўтказиб келаётганлигини биладилар. Совет Иттифоқининг халқлари билан Ҳиндистон халқлари бир-бирларига самимий дўстлик туйғуларини изҳор қилмоқдалар. Шу сабабли Совет — Ҳиндистон Шартномасининг тузилишини қонуниятли бир ҳол, деб айтиш мумкин.

Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон Республикаси, дейди СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, КПСС Бошқирдистон область комитетининг биринчи секретари М. З. Шокиров, жаҳондаги энг катта давлатлардандир. Шу сабабли, улар ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада ривожлантириш умуман халқаро аҳволга самарали таъсир кўрсатиши қонуниятли бир ҳолдир. Ҳар иккала мамлакатнинг ўзаро келишиб кўраётган тадбирлари умумий тинчликни қўллаб-қувватлашнинг муҳим омилидир. Шартнома Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг принципларига мувофиқ ҳар иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада ривожлантиришга хизмат қилади. Совет-Ҳиндистон Шартномаси урушга қарши, тинчлик Шартномасидир.

СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, Винница область ижроия комитетининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. М. Кавун қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: мажлис қатнашчилари муҳокама қилинаётган ҳужжатнинг жуда катта аҳамиятга эга эканлигига ва уни ратификация қилиш зарур эканлигига аминдирлар. Ҳиндистон ва Совет Иттифоқининг халқлари Шартноманинг имзоланишини ғоят баланд руҳ билан кутиб олдилар. Шартнома ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик самарадорлигини яна бир марта исбот қилади. Бу эса Шартноманинг бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлайди.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Г. С. Дзоценидзе бундай деди: СССР билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартноманинг тузилиши Совет-Ҳиндистон муносабатлари тарихида муҳим босқичдир. Шартнома ана шу муносабатларни ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатларига, шунингдек умумий тинчлик манфаатларига тўлиқ жавоб берадиган тарзда ривожлантириш йўлларини белгилайди.

СССР Олий Советининг Президиуми Совет-Ҳиндистон Шартномаси Совет Иттифоқи КПСС XXIV съезди белгилаб берган ташқи сиёсий йўлини изчил ва актив амалга ошираётганлигини исбот қилади, деб таъкидлади.

Шартнома тинч-тотув яшаш принципларига асосланади. У муҳим халқаро проблемалар юзасидан ўзаро алоқа боғлаш мажбуриятини олиш билан Ҳиндистон — Совет ҳамкорлиги негизини кенгайтиради. Уларнинг Осиёда ва бутун дунёда тинчликни сақлаш ҳамда мустаҳкамлаш учун бундан буён ҳам куч-ғайратларини сарфлашга қарор берганликлари янги ҳужжатда ўз ифодасини топди. Шартнома Совет Иттифоқи билан Ҳиндистоннинг тинчликсеварлик ниятлари муштарак эканлигини ифода этиши билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янги поғонага кўтариб, тинчликни актив ҳимоя қилиш ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш сиёсатига мос бўлиб тушади.

СССР Олий Совети Президиуми муҳокама этилган масала юзасидан бир овоздан Фармон қабул қилди.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон Республикаси ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган Шартномани ратификация қилиш ҳақидаги Фармонни имзоладилар.

Н. В. Подгорний ратификация ёрлиғини ҳам имзолади.

(ТАСС).

КЎП НУСХАДА

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳамкорлигини янада чуқурлаштириш ва такомиллаштиришнинг ҳамда уларнинг социалистик иқтисодий интеграциясини ривожлантиришнинг комплекс программасини сиёсий адабиёт нашриёти брошюра қилиб нашр этди. Бу программа Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXV сессиясида қабул қилинган эди.

«КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида» деган ахборот брошюрага биринчи қилиб киритилган. Бу ахборотда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг 1971 йил 27-29 июлда Бухарестда бўлиб ўтган XXV сессияси якунлари тўғрисида Совет Иттифоқи делегациясининг ҳисоботини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси билан СССР Министрлар Советининг кўриб чиққанлиги хабар қилинган.

Брошюра кўп нусхада нашр этилди. (ТАСС).

ТОЖИКИСТОНДАН ХАТ

ВАХШ ҚАЛДИРҒОЧЛАРИ

ЛАВҲА

«Вахш» — ваҳший, ёввойи демакдир. Ана шу ном билан аталган Тожикистон воҳаси, исмига яраша жисми деганларидай, узоқ асрлар давомида инсон зоти юрак бетлаб қадам боса олмаган даҳшатли, сирли манзил бўлиб келган. Вахш дарёси ёввойи ва ҳувиллаган дашт бағридан, қамишзорлар, юлғунзорлар оралаб, илондек буралиб, ваҳимали ёйилиб оққан. Қашқирлар, илонлар, эчкиэмарлар бу даштликнинг ҳукм фармолари саналган, улар чангалзорлар қонунига кўра яшашган — ким кучли бўлса ўша ҳақ ҳисобланган.

Қадимдан Вахш водийси шаънига қаттиқ бир таъна ҳам сақланиб келади. Одамлар уни «қасам урган дашт» деб аташган.

Октябрь инқилоби фақат одамлар қисматидагина эмас, чўллар тақдирида ҳам бурилиш ясади. Шоирларимиздан бири Ленин Мирзачўлни ўзлаштириш ҳақидаги декретга имзо чекканида, қаламидан нур чақнаб бутун Шарқни ёритди, деган эди. Бу шоирона ёрқин фикрда чуқур турмуш ҳақиқати бор. Вахш водийси бунинг бир мисоли. Чунки Вахш Ленин ёққан машъалдан ёришиб кетган азим Шарқнинг бир парчаси.

Янги ҳаёт Вахш таржимаи ҳолига битилган ва узоқ даврлар ўз кучини сақлаб келган таъна «қасам урган дашт» деган таҳқир устидан қора чизиқ тортди. Вахш қисматида янги саҳифа очди.

Ўттизинчи йилларда Вахшда «тўнтариш» юз берди. Ҳукм фармолик ваҳший жондорлардан одамлар қўлига ўтди. Бу ерда тожиклар, ўзбеклар, руслар ва бошқа миллат вакиллари елкама-елка туриб меҳнат фронтини бошладилар. Ўн минглаб кетмонлар пеши қуёшда ярақлади. Вахшдан ён атрофларига каналлар очила бошлади. Юзлаб таноб ерлар ўзлаштирилди. Пахта экилди, бўлажак боғларнинг ниҳоллари қадалди...

Вахшга илк бор қадам қўйган одамлар билан қалдирғочлар ўртасида ўхшашлик бор. Қалдирғочлар — кўклам элчиси. Вахш қалдирғочлари изидан ҳам биёбонларга баҳор кириб келди. Баҳор бу водий билан абадий топишди. Вахш бағрида борган сари кўклам қўлига ўтмаган бурчак қолмаяпти.

Вахшга баҳорни етаклаб келганлардан бири Сирожиддин ака Исаевдир. У олтмишларга бориб қолган, сочлари, мўйлови ва қошларига оқ оралаган, вазмин, салобатли инсон. Сирожиддин ака бундан 35 йил муқаддам чопонини елкасига ташлаб, бир тўда тенгқур комсомол ўртоқларини эргаштириб, Конибодомдан «Ҳаю-ҳайт, Вахш қайдасан», деб йўлга равона бўлган одамлардан. Бу ерда у колхозлар тузиш ишида қатнашган. Тожик йигитларининг қўлидан кетмонини олиб, тракторга ўтқазган. Биринчи МТСларни ташкил этишда жонбозлик кўрсатган. Кейин «Колхозобод» райони ижроия комитетининг раислигига сайланган.

1950 йилдан ҳозирги кунгача «Колхозобод» райони партия комитетининг биринчи котиби вазифасида ҳормай-толмай ишлаб келяпти. Партия ва ҳукуматимиз унинг хизматларини муносиб тақдирлаб кўпгина орден ва медаллар билан мукофотлаган. Сирожиддин ака — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Колхозобод районида, Сирожиддин ака айтганларидай, бир вақтлар кетмон билан канал қазилиб, таноблаб ер очилган бўлса, ҳозир ўзлаштирилган ва гуллаб-яшнаётган ерлар ўн минг гектарлаб ҳисобланади. Районда ўн битта йирик колхоз ва битта совхоз бор. Асосан ипак пахта экилади. Ҳосилдорлик жиҳатидан Колхозобод райони республиканинг пешқадамларидан ҳисобланади.

Бу районда ипак пахтани машина билан териб олиш кенг тажриба қилиб кўриляпти. Ўтган йили шу райондаги «Москва» колхозида етиштирилган ҳосилнинг 48 проценти «зангори кема»лар бункеридан ағдарилган. Ташқаридан ҳашарчилар таклиф қилинмайди. Район хўжаликларида қишлоқ хўжалик меҳнатининг барча соҳалари, чорвачилик тўла-тўкис механизациялаштирилмоқда.

Бу йил намгарчилик кам бўлиб, бу районда ҳам чорвага етарли ем-хашак тўплаш мушкуллашиб қолди. Сирожиддин ака ана шу соҳада ҳам муҳим тадбирларни амалга оширяпти. Яқинда бутун район бўйича озука тўплаш учун оммавий ҳашар ўтказилибди. Қимирлаган жоннинг ҳаммаси далага чиқиб, янтоқ йиғишди. Ҳашар давом этяпти. Далада учрайдиган барча табиий алафлар битта қўйилмай йиғиляпти, ДКУ агрегатидан ўтказилиб, беда уни тайёрланяпти.

Сирожиддин ака латта этик кийиб, дала-даштни кезиб, чорвага озуқа ғамлаш ишида элга ҳамсаф бўлиб юрибди.

У ёшлигида дуруст мактаб кўрмаган, саводини мустақил чиқарган. Йиллар унга китоблардан топиб бўлмайдиган катта билим ва тажриба берган. Сирожиддин ака мажлисларни уч тилда — тожик, ўзбек ва рус тилларида олиб боради. Ҳар уч тилда бир текис гапиради. Райкомнинг иккинчи котиби ўртоқ Товобелов бизга уни «туғма раҳбар» деб таърифлади. Сирожиддин аканинг катта ҳаёти ва катта фаолиятига назар ташласанг, бу гапларга тўла қўшиласан.

Қумсангир районидаги Жданов номли колхоз раиси Абдураззоқ ака Раҳмонов ҳам Вахш қалдирғочларидан. У киши бу ерга Ленинободнинг Хўжанд районидан 1935 йилда келган. Вахшда ташкил этилган илк колхозлардан бири — уларнинг «Тожикистони Сурх» колхози эди. Абдураззоқ ака колхоз раисининг муовини бўлиб ишлаган ва ниҳоят 1946 йилдан буён Жданов номли колхоз раиси. 1957 йилда у Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлган. Тожикистон ССР Олий Советининг сўнгги уч чақириғидан буён депутати.

Абдураззоқ ака дарахт кўкартиришни яхши кўради. Келган йили колхоз идораси ён-верига бир талай чинор ниҳолларини қадаган. Ушандан кейин орадан қанча сувлар оқиб ўтди. Абдураззоқ ака эккан чинорлар ҳам тарвақайлаб, шох ташлаб, осмонфалакка бўй чўзди. Ҳар бирининг соясида бир қишлоқ аҳолиси тўй ўтказса бўлади.

У раислик қилаётган Жданов номли колхоз ҳам худди шу чинорлардай камолга етди. Вахшга келишган йили бор-йўғи 130 гектар ер очиб, пахта экишган эди. Ўша йили колхоз давлат билан гектар бошига 3 центнердан пахта етиштириб бериш бўйича шартнома тузган, колхоз ўз сўзининг устидан базўр чиққан эди.

Ҳозир колхоз ерлари кенгайиб, қишлоқларнинг қиёфаси ҳам таниб бўлмас даражада ўзгариб кетган. 2200 гектар ерга пахта экилмоқда. Ўтган йили гектар бошига 33 центнердан ҳосил олинди. Колхознинг 50 гектар боғи, 5 гектар лимонзори бор. Лимон ҳатто колхозчиларнинг ҳовлиларида ҳам етиштириляпти.

Ждановликлар ўтган йили 7,5 миллион сўм даромад қилишган. Абдужаббор ака колхоз ҳақида гапириб, ниманидир эслаб, кулиб қўйди. Биз ундан кулгисининг боисини сўрадик.

— Журналдан ўқиб қолсам, — деди раис, — биринчи беш йилликда Тожикистон саноати 6 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарган экан...

Ҳа, гап мана қаёкда экан?! Биринчи беш йилликда бутун Тожикистон саноати корхоналарининг ҳаммаси бир бўлиб ҳам ҳозирги Жданов колхозичалик даромад қилолмабди...

Вахшда даштга ҳужум бир лаҳза ҳам тўхтамасдан давом этяпти. Водий кун сайин яшнаб боряпти. Вахш қалдирғочлари изидан бориб, минглаб комсомол ёшлар уларнинг муборак чўлқуварлик фаолиятини давом эттираётирлар. Бу кураш Вахшнинг энг охирги парчаси ҳам гуллаб-яшнаган боғроғларга айлангунигача давом этади.

Вахш водийсида шу кунларда 100 минг гектарча жойда деҳқончилик қилиняпти. Бир вақтлар гиёҳ ва қамишдан бошқа нарсани кўрмаган бу ерларда пахта ҳам, дон ҳам, меваю-узум, гулу-чинор ҳам — ҳамма-ҳаммаси топилади. Сирожиддин ака, Абдураззоқ ака ва уларнинг издошлари бор экан, Вахш гуллаб яшнайверади.

Биз Вахшда шонли меҳнат туфайли донг қозонган, дашт бағрини кўкламга ошно қилаётган, камтар, содда ва чайир билакли меҳнаткаш шоввозларнинг фақат иккитаси тўғрисидагина ҳикоя қилдик. Уларни бармоқ билан санаб чиқиш қийин. Ҳар бирининг ҳаёти ва меҳнати алоҳида тарих. Вахшда бундай одамлар жуда кўп. Улар — бир водий.

М. САФАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

АХБОРОТ

КЕЧАГИ ПОЧТАДАН

ҚОВУН САЙИЛИ ТАРАДДУДИ

Ўзбекистонда етиштирилган қовунларнинг таъми тил ёради, дейишлари бежиз эмас. Республикамиз соҳибкорлари меҳнати билан шира олган қовунлар бир қанча халқаро кўрикларда медаллар совриндори бўлган. Ҳар йил қовун сайили ўтказиб туриш анъанаси бор эди. Бундай сайиллар шу чоққача Тошкентдаги Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида ташкил қилиниб келди.

Энди қовун сайилини биринчи марта Москвада ўтказишга қарор қилинди. 28-29 август кунлари Ватанимиз пойтахти Москвада Ўзбекистон қовуни таъми татиб кўриладиган катта сайил ўтказилади. Бу ҳосил байрамига республикамизда қизғин ҳозирлик кўриляпти. Тошкентдаги Абдулла Қаҳҳор номли маданият саройи, Андижон область Пахтаобод районидаги Энгельс номли колхоз, Қашқадарё область Шаҳрисабз районидаги Ленин номли, Хоразм областидаги Нариманов номли колхоз бадиий ҳаваскорлик ашула ва рақс ансамбллари ўз санъатларини намойиш қилишади, Наманган маданият ва истироҳат боғи гул ва мевалар олиб боради. Машҳур дарбоз Усмонжон Нишонбоев раҳбарлигидаги Наманган, Андижон дарбозлари, Москва сайилида иштирок этишга шай.

Қовун сайили программаси хилма-хил. Машҳур карнайчи ва сурнайчилар қатнашади. Тошкент халқ филармонияси москваликларга хизмат кўрсатади. Раққоса қизлар пахта рақсини ижро этишади. Сайил 28 августда Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида бошланиб, 29 августда Москванинг М. Горький номли боғида авжга чиқади. Ёш томошабинлар театри артистлари ижросида Қовунбобо билан Тарвузбуви, Анор қиз ва Сабзи амма, Нон тоға ва Турп келин рақслари бўлади.

Москваликлар билан қатор учрашувлар ўтказилади. Тошкент қурилишида қатнашган москвалик бинокорлар билан дилкаш суҳбатлар ташкил қилинади. «Ўзбекфильм» фильмлари намойиш этилади. Хуллас, қовун сайили халқ байрамига айланиб кетади.

Н. ИНОҚОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

ТАБАРРУК ОТА ТЎЙИ

Тошкент шаҳар Кисловодск маҳалла Сухуми кўчасининг 7-ҳовлисида антиқа тўй бўлди. Келин тушириш тўйи ҳам, ўғил уйлантириш тўйи ҳам эмас. Бу тўй шу хонадоннинг энг табаррук кишиси Тожибой ота Исломовнинг муборак 100 ёшини нишонлашга бағишланди. Тўйга узоқ-яқиндан қариндош-уруғлар, отанинг куёв-келинлари, невара-чеваралари тўпланишди.

Отанинг табаррук ёшини қутлагани келганлар қизиқарли ҳикоя ҳам тинглашди. Тожибой ота ганчкор уста бўлгани, бўзчилик қилгани билан подшо замонида орқаси офтоб кўрмаганини айтди. Революциядан олдинги даврда қариб, Советлар замонида яшарганини кўзига ёш олиб таъкидлади. Ҳур замонда касби қадрлангани, якка ўғли Омонулладан миннатдорлиги, беш қизи парвоналигини, 40 невара, 28 эвара-чевараларини кўрганда қувониб кетишини сўзлади. Тўқчилик, тинчлик, фаровонлик, меҳрибонлик замонамиз мадҳини қилди.

А. НАБИХУЖАЕВ,
пенсионер.

„СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ“ГА КЕЛГАН ХАТЛАРДАН

ИШЧИ ҲАҚИДА ИШЧИ

УСТОЗЛАР ИБРАТИ

Ҳар бир корхонанинг табаррук кишилари бўлади. Уларни корхонанинг фахри дейиш мумкин. Чунки ана шундай одамлар кўз ўнгида корхона камол топади. Шунинг учун ҳам улар ўз ишхоналарини ғоят қадрлашади, унинг шуҳрати учун курашадилар.

Бизнинг корхонамизда ҳам шундай кишилар кўп. Ҳар гал уларнинг ишлаб чиқариш учун астойдил жон куйдираётганликларини, партиямиз XXIV съезди қарорларида белгиланган режаларни амалга ошириш мақсадида фидокорона меҳнат қилаётганликларини кўриб меҳрим ошади. Уларга ҳавас қиламан. Бундай ишчилар меҳнатдагина эмас, турмушда ҳам ўрнак бўлиб, ёшларнинг ҳаётда тўғри йўл топиб олишларига ёрдам берадилар. Ҳабибулла ака Аҳмедов ана шундай кишилардан бири.

Унинг фабрикамизга келганига 24 йил бўляпти. Ҳабибулла ака гоҳида ишга келган дастлабки кунларини ҳикоя қилиб берадилар. У пайтларда цехда 20-25 нишигина ишлар экан, холос. Эртадан кечгача тинимсиз меҳнат қилиб, аранг икки-учта пойафзал тикишга улгуришар экан. Эндичи, бутунлай бошқача манзара. Икки сменада 120 киши пойафзал тикади.

Яҳёхон ака Қутбиддинов ҳам корхонамизнинг ветеранларидан бири. У 1-тикув цехида ҳамон бардам меҳнат қилмоқда. Унинг иши асосан қолипларни ўз вақтида ремонтдан чиқариб беришдир. Бу борада салкам 30 йил тажриба орттирган кекса устоз пойафзалчилик касбини ипидан-игнасигача ўзлаштириб олган.

Фабрикамизда уларга ўхшаш, коллектив фахри бўлиб қолган устозлар изидан бораётган ишчилардан Муҳаббатхон Исоқова, Расулжон Аминов, Зуҳриддин Ҳакимовлар ҳам жонбозлик кўрсатиб ишламоқдалар. Аҳмаджон Иброҳимов, Абдураҳим Қодиров каби ишчилар доимо ишга сидқидилдан ёндошишади. Юқорида биз тилга олган фабрикамизнинг табаррук ишчилари бу борада бой тажриба орттиришган. Ёшларга ҳам касб сирларини ўргатиб келишяпти. Корхона ветеранлари ва ёшларнинг ўзаро ҳамкорлиги маҳсулотни кўп ва сифатли тайёрлашда асосий омил бўлмоқда.

У. ХОЛИҚОВ,
Андижон пойафзал фабрикасининг ишчиси.

БОЙЛИГИМИЗ ПАХТАДАН

Колхозимиз пахтадан йил сайин мўл ҳосил оляпти. Экономикаси тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Ўтган йили 1630 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўртача 32,2 центнердан ҳосил териб олинди. Давлатга 5154 тонна пахта сотилди. Бу ютуқ осонликча қўлга киритилмади, албатта. Фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасини кенг қўлланиш, механизация воситаларидан унумли фойдаланиш муваффақиятнинг гарови бўлди.

Йиғим-терим даврида 16 та пахта териш машинаси унумли ишлади. М. Саломова, Г. Аҳмедова, П. Собиров, F. Маҳматмўминов, З. Маҳмадалиев сингари механик-ҳайдовчиларнинг ғайрат-шижоати туфайли машиналар бункеридан 1448 тонна «оқ олтин» тўкилди. Йиғим-теримда техникага таяниб иш кўрилганлиги туфайли 129 минг 150 сўм пул иқтисод қилинди. Маҳсулот таннархи эса мўлжалдагидан 8 сўм 67 тийин арзонлашди. Шундай қилиб, ўтган йили хўжаликнинг умумий даромади 4 миллион 786 минг 600 сўмга етди. Шундан 3 миллион 800 минг сўми пахтачиликдан келди.

Колхозимизда 22 та пахтачилик бригадаси бор. Уларнинг кўпчилигига омманинг авангарди бўлган коммунистлар раҳбарлик қилишади. Ўзбекистон Компартиясининг XVIII съезди делегати Маҳкам Норбадалова, область Советининг депутати Ражабой Баҳриева, Мамаюсуф Пардаев, Ҳудоёр Эшимов, Тўхта Равшанов, Сайфулла Мардонов, Абдулла Қиличов бошлиқ бригадаларда ўтган йили ҳосилдорлик 30-41 центнерни ташкил этди. Мазкур бригадаларда бу йил ҳосилдорликни янада ошириб, гектаридан 35-45 центнердан пахта олиш мўлжалланмоқда. Шу мақсадда ғўза намунали парвариш қилинмоқда.

Умуман колхозда барча майдондаги экинларга қарийб тўрт марта комплекс ишлов берилди. Айниқса ғўзани озиқлантириш ва суғоришга алоҳида эътибор берилмоқда. Сифатли парвариш қилинаётган, озуқага тўйдириб, сувга қондирилаётган ниҳоллар серҳосил бўлиб ўсмоқда. Ҳар туп ғўзада ғуж-ғуж шона ва гул, қўша-қўша кўсак. Кун сайин кўпроқ шона гулга, гул эса кўсакка айланмоқда.

Бу йил иш силлиқ боряпти, қийинчиликлар юз бермади, дейиш хато бўлур эди. Сув танқислиги пахтакорларимизни анча ташвишлантирди. Улар қийинчиликларни тадбиркорлик билан енгмоқдалар. Ҳар бир литр сув ҳисобда. Сувдан ниҳоятда тежамкорлик билан фойдаланиляпти. Суғориш икки сменада ташкил этилган. Суғоришнинг прогрессив группа усули кенг қўлланилмоқда. Шу туфайли оз сув билан кўп майдондаги ғўзани суғоришга муваффақ бўлмоқдамиз. Сувчиларга қулай шароит яратиб берилган.

Агар июль ҳосил тўплаш ойи бўлса, август ҳосилга-ҳосил қўшиладиган ой. Бу ойда ғўза парвариши бўшаштирилмаса, ҳосилга барака киради. Борди-ю, парвариш сусайтириб юборилса, ҳосилнинг баракаси учади. Ҳозир ҳар туп ғўзамизда ўрта ҳисобда 7—8 тадан кўсак бор. Августда унинг ёнига камида ўнтадан кўсак қўшамиз. Шу мақсадда ғўза парваришини илгаригидек жадал давом эттирамиз. Суғориш билан культивация орасида узилиш бўлишига, экиннинг чанқашига, ҳосил тўкилишига йўл қўймаймиз.

Экин майдонимизнинг бир қисмида ингичка толали пахта етиштирилмоқда. Маълумки, бу нав ғўза сувни кўпроқ талаб қилади. Буни эътиборга олиб, сув танқислиги ўрнини суғоришдан кейин қатор ораларини чуқур культивация қилиб, намнинг кўтарилиб кетишига йўл қўймаслик ва уни узоқ сақлаш йўли билан қопламоқдамиз. Культиваторларга «НКУ—207А» маркали юмшатгич ўрнатилган. Бу мослама ёрдамида тупроғи юмшатилган майдонлардаги ғўза қатор оралари доим кўпчиб туради, нам узоқ сақланади, ўсимлик тез чанқаб қолмайди.

Партиямиз XXIV съезди пахтакорлар олдига маҳсулот етиштиришни кўпайтириш, давлатга кўпроқ «оқ олтин» етказиб бериш вазифасини қўйди. Колхозимиз аъзолари ана шу вазифани муваффақиятли бажаришга белни қаттиқ боғлаб киришганлар. Улар бу йил ялпи ҳосилни бултургига нисбатан 446 тонна кўпайтириш ва 5600 тоннага етказиш мажбуриятини олишган. Ҳозирги ҳаракат шунга яраша бўляпти.

Бу йил машина теримини янада кўпайтирамиз. Оқ пахтанинг деярли ҳаммасини машиналарда териб оламиз. Механизаторларимиз «зангори кема»лар бункерридан камида 2 минг тонна пахта тўкиш ҳақида сўз беришди. Деҳқонларимиз ва механизаторларимиз ўз ваъдаларининг устидан чиқишига шубҳа қилмаймиз.

Е. БОЗОРОВ.
Косон районидаги Ленин номли колхознинг раиси.
А. САИДОВ.
колхознинг бош агрономи.

ЯНГИ, ЮКСАК МАРРА
ЖОНКУЯР ОТАХОНЛАР
ЖАСОРАТЛИ ЁШЛАР
АҲДИ ҲАҚЛИ
ЭЪТИРОЗ
МУХЛИСЛАР РАНЖИМОҚДА

Андижон область, Ленин районидаги К. Маркс номли колхознинг кекса соҳибкори Жумабой ота Салаев ўзи парвариш қилаётган тўрт гектар майдондаги боғда олмадан йил сайин мўл ҳосил етиштирмоқда. У, бултур 18 ярим тонна олма олган эди. Бу йил эса 20 тонна ҳосил олиш ҳақида сўз берган. Суратда: Жумабой ота Салаев олмазорда.

Т, Ҳасанов фотоси.

ТРАНСПОРТ ҚАТНОВИ ЯХШИЛАНСИН

Пойтахтимизнинг Октябрь массиви гавжум жойлардан бири. Бу ерда кўп сонли ишчи ва хизматчилар, зиёлилар яшайди. Улар завод ва фабрикаларда, ташкилот ва муассасаларда, илм-фан ва маданият даргоҳларида баракали меҳнат қилмоқдалар. Партиямиз XXIV съезди хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида белгилаб берган улуғвор режаларни амалга ошириш, беш йиллик планни муддатидан олдин бажариш учун олиб борилаётган курашда фаол қатнашмоқдалар.

Аммо массив аҳолисининг бир меёрда ишлаши, дам олишига айрим камчиликлар халақит бермоқда. Массивнинг барпо этила бошлаганига беш йил бўлди. Транспорт ташкилотларининг раҳбарлари массивга қатнаётган трамвай ва автобуслар аҳолига яхши хизмат қиляпти деб ўйлашса керак. Афсуски, бундай деб бўлмайди.

Илгари бу ерга шаҳардан 46, 35, 53 ва 52-автобуслар қатнарди. Кейинги вақтда негадир 52-автобус қатнамай қўйди. Бу маршрут тугатилди. 35 ва 46-автобуслар маршрути эса массив йўлининг ярмига ҳам бормайди. Агар бирор ҳодиса юз бериб, 17-трамвай тўхтаб қолса ярим йўлгача пиёда келишга тўғри келади.

Бунинг устига эрталаб ишга борадиган ва кечқурун ишдан қайтадиган вақтда 35 ва 46-автобусларда одам айниқса тиқилинч бўлади. Чунки уларнинг сони кам. Шу сабабли уларнинг ҳайдовчилари кўпинча йўлдаги бекатларда тўхтамай ўтиб кетишаверади. Одамлар эса нима қилишини билмай қолишаверади.

Энди 17-трамвай ҳақида икки оғиз сўз. Унинг қатнаш жадвали шундай тузилганки, эрталаб айни транспорт зарур вақтда вожатийлар ва кондукторлар нонушта қилишади. Бундан ташқари, трамвай фақат Кўкчагача келади, жуда секин юради, йўловчиларнинг тоқати-тоқ бўлади.

Бунга ўхшаш камчиликлар фақат Октябрь массивига қатнайдиган транспорт ишида эмас, балки шаҳардаги кўпгина транспорт воситалари фаолиятида ҳам юз бермоқда. Бу ҳол меҳнаткашлар учун катта қийинчиликлар туғдирмоқда. Уларнинг асабига, кайфиятига таъсир қилмоқда, қимматли вақтлари бекор кетишига сабаб бўлаётир. Тошкент шаҳар транспорт ташкилотларининг раҳбарлари буни билишармикин?

К. ҲАКИМОВ,
авиазавод ишчиси.
Ғ. РАСУЛОВ,
Тошкент политехника институтининг доценти.
С. ҲАБИРОВ,
Оқтепа маҳалла комитетининг раиси, кекса коммунист.
С. ЗУФАРОВ,
Тошкент медицина институтининг врачи.
С. ҒОЗИЕВ,
«Союзпечать» ходими.

Кишиларимиз фазилати

МЕҲРИ ДАРЁ

Қизимиз Санобар мактабдан иситмаси ниҳоятда баланд ҳолда келди. Оғриғи хучайиб, бир зумда ҳолдан кетди, сўнг ҳушини йўқотди. Кутилмаганда содир бўлган бу ҳаяжонли воқеа ҳаммамизни шошириб қўйди, фиғонимиз ошиб, ўзимизни қўярга жой топмас эдик.

Тез ёрдам машинаси чақирилди. Қизимиз зудлик билан Қўқон шаҳар 2-юқумли касалликлар шифохонасига келтирилди. Фарзандимиз ҳа деганда хушига келавермади. Бизнинг шу вақтдаги аҳволимизни бир тасаввур қилиб кўринг-а.

Умрингдан барака топкур шифокорлар кунни тунга улаб қизимиз атрофида парвона бўлишди. Уларнинг хулосасига кўра қизимиз энг оғир касалга дучор бўлган экан. Айниқса бош врач А. Кубунина, врачлардан Д. Ғиёсова, А. Жўраева ўртоқлар бор билим ва тажрибаларини ишга солиб, Санобарни ўлим чангалидан қутқариб қолдилар. Қизимиз соғайиб кетди. Бизлар меҳри дарё шифокорларимизга чексиз миннатдорчилигимизни изҳор этамиз. Улар партиямиз XXIV съезди қарорларига асосан аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш соҳасида қилаётган хайрли ишларида янги муваффақиятлар тилаймиз.

А. ТОЖИЕВ,
Фарғона область Ленинград районидаги Киров номли колхоз аъзоси.

ҚАРШИ ДАШТИГА БОРАМИЗ

Биз ўзбекистонлик ҳарбий қурувчилармиз. Ҳозир Она-Ватан олдидаги муқаддас бурчимизни адо этяпмиз, коммунизм қурилишида ишлаяпмиз, жонажон партиямиз XXIV съезди қарорларида белгиланган бунёдкорлик программасини амалга ошириш учун курашда иштирок этмоқдамиз. Ўз қўлимиз билан янги беш йиллик планда белгиланган янги шаҳарлар, завод ва фабрикаларни барпо этаётирмиз.

Илгари ишчи, колхозчи ва зиёлиларнинг фарзанди бўлган, ҳеч қандай ҳунар ва малакага эга бўлмаган, ўрта мактабни битириб, Ватан мудофаасига отланган биз ёшлар меҳрибон командирлар, сиёсий ходимлар ва ҳарбий инженерлар раҳбарлигида жанговар ҳамда сиёсий тайёргарлик соҳасида чиниқибгина қолмай, яхшигина ҳунар эгаси ҳам бўлиб олдик, қурувчилик касбини эгалладик.

Уйларимиздан, ёру-биродарларимиздан келаётган хатлар, ўзимиз кун сайин олиб ўқиётган «Совет Ўзбекистони» ва бошқа газеталар орқали республикамизда янги ерларни ўзлаштириш кенг кўламда олиб борилаётгани, Мирзачўлда, Қарши даштида, Марказий Фарғонада бу соҳадаги ишлар жадал давом этаётганидан хабардор бўлиб турибмиз. Ана шу ерларда ҳақиқий ватанпарвар, юрагида ўти бор, қалби қайноқ ёшлар меҳнат қилаётганини яхши биламиз. Бу бизни жуда қувонтирмоқда. Негаки, илгари ҳаётдан нишона бўлмаган қўриқ ерларда ҳозир ҳаёт булоқдек қайнамоқда, пахтачиликнинг янги йирик районлари, гигант совхозлар вужудга келмоқда. Демак, келгусида республикамизда пахта етиштириш янада кўпаяди. Янгидан ўзлаштирилган ерларда кўркам посёлкалар, сўлим боғ-роғлар барпо этилади. Бу ҳар биримизнинг қалбимизга ғурур бағишламоқда, ўлкамизга бўлган меҳри-муҳаббатимизни оширмоқда.

Яқинда ҳарбий хизматни тугатиб, жонажон Ўзбекистонимизга қайтамиз. Шу муносабат билан бир группа ўзбек йигитлари тўпланиб, республикамизга қайтиб борганимиздан сўнг ким қандай иш билан шуғулланиши ҳақида маслаҳатлашиб ва фикрлашиб олдик. Шунда кўпчилик ўзбек халқи олдидаги энг зарур, жанговар вазифани амалга ошириш учун курашда қатнашиш керак деди. Қарши даштини ўзлаштириш эса ана шундай жанговар вазифа ҳисобланади деб билдик ва у ерга бориб ишлашга қарор қилдик.

Биз ҳарбий хизматни ўтаб бўлгач, «оқ олтин» етиштиришни кўпайтириш учун курашнинг зарбдор фронти бўлган Қарши даштига борамиз. Бу ерда орттирган тажриба ва малакамизни ишга солиб, янги совхозлар қурилишида меҳнат қиламиз, ишлаб чиқариш объектларини, муҳташам уй-жой, маданий-маиший биноларни қурамиз.

Йигит сўзидан, арслон изидан қайтмас деганларидек, қароримиз қатъий. Биз ҳарбий бурчини ўтаб бўлиб ўз юртига қайтаётган ватандош дўстларимизга ҳам биздан ибрат олишга, ҳарбий хизматни тугатгач, Мирзачўлга, Марказий Фарғонага, Қарши даштига бориб, қўриқ ерларни ўзлаштириш учун курашаётганлар сафига қўшилишга чақирамиз. Агар ҳарбий хизматни бошқа қисмларда ўтаб, қурувчиликдан, механизаторликдан хабари бўлмаса-ю, лекин биз билан бирга ишлашни истовчилар бўлса, уларга ўз касбимизни жон-дилдан ўргатамиз.

Н. ЭШОНҚУЛОВ, Ғ. СУЛТОНОВ, А. АВЕЗОВ, М. МИНГБОЕВ, З. ЭСОНОВ, А. ҚУЧҚОРОВ, Р. АБДУЛЛАЕВ.
Н-ҚИСМ.

ҚАРОР ҚОҒОЗДА...

Биз 1968 йилнинг декабрь ойида редакцияга «Қишлоғимиз ўгайми?» деган сарлавҳа остида шикоят хати йўллаган эдик. Текшириб чора кўриш учун Денов район ижроия комитетига юборилган бу хатга райижроком раисининг имзоси билан қуйидагича жавоб олинди:

Пожур қишлоғи аҳолисига медицина хизмати кўрсатиш яхшиланди. Тез орада қишлоқда электр чироқлари ёнади. Йўл қурилиши тезлатилади.

Бу жавобдан қишлоқ аҳолиси ниҳоятда хурсанд бўлган эди. Лекин мана, орадан ойлар, йиллар ўтиб кетди. На электр келтирилди ва на йўллар яхшиланди. Қишлоқ билан район маркази ўртасидаги 25—30 километр келадиган йўл жуда нобоп. Қишда лой, ёзда тупроқ, чанг. Райижрокомдаги ўртоқлар қишлоқни электрлаштириш ва йўл қурилиши бошланган деб айтишлари мумкин. Чунки бу ҳақда 1969 йили қарор қабул қилишган эди. Бироқ, қарор қоғозда қолиб келмоқда. Агар қишлоққа симёғочлар олиб келиб ташланганини ҳисобга олмаганда, ҳеч қандай иш қилингани йўқ. Наҳотки, маҳаллий ҳокимият органининг қарори натижасиз қолиб кетаверса?

И. САХИБОЕВ.
Сурхондарё область, Денов районидаги генерал Собир Раҳимов номли колхознинг аъзоси.

ҚОЛГАН ИШГА ҚОР ЁҒДИ

Бу мактубни Қашқадарё область, Ульянов районидаги «Партия XX съезди» совхозига қарашли Кўлбуйи қишлоғидан йўллаётирмиз. 1969 йили қишлоғимизни электрлаштириш бошланган эди. Ўшанда жуда қувонган эдик. Аммо, монтажчилар ишни чала қолдириб дом-дараксиз кетишди.

Совхоз маъмуриятига бошланган ишни туғаллаш чорасини кўриш ҳақидаги илтимос билан кўп марта мурожаат қилдик. Лекин натижа чиқмади. Симёғочлар кўққайганича турибди. Уларда лампочкалар тез орада ёниб қолар, деган умиддамиз.

С. ТОҲИРОВ,
Б. ШАРИПОВ,
совхоз ишчилари.

ОРЗУЛАР ҚАНОТИДА

Ассалому-алайкум ҳурматли редакция! Аввал ўзим билан таништирай, сўнг аҳдимни баён этаман. Исмим Дўндижон, фамилиям Сапоёзова. Ота-онам Тўрткўл районидаги «Совет Ўзбекистони» колхози 7-бригадасининг аъзоси. Мен бу йил колхозимиз қишлоғидаги мактабнинг 10-синфини тугатдим.

Синфдошларим ким бўлсам экан деган савол устида бош қотирмоқдалар. Мен эса бу саволга аллақачон жавоб топиб қўйганман. Тошкентдаги Ф. Энгельс номли чет тиллар педагогика институтининг француз тили факультетида сиртдан ўқишни давом эттирмоқчиман. Айни вақтда колхозда ишлаб, пахта етиштиришнинг сир-асрорларини ўрганмоқчиман. Чунки пахтакорлик шарафли касблардандир. У қалбимизга ҳамма нарсадан яқин. Ота-онам билан биргаликда бригада даласида меҳнат қилиб, пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун олиб борилаётган курашда қатнашаман.

Жонажон партиямиз XXIV съезди мамлакатимиз ёшлари олдига завод ва фабрикаларда, қурилишларда, колхоз ва совхозлар даласида ишлаш билан ўқишни бирга қўшиб олиб бориш вазифасини қўйди. Мен ана шунга амал қилмоқдаман. Тенгдошларимга айтадиган сўзим шуки, сизлар ҳам колхоз ишлаб чиқаришига келинглар. Пахтакорлик касбини ўрганайлик!

СУВЧИ

Ғўзасига сув тарар бир чол,
Пахтазорда уззукун шу ҳол.
Қўли, кўзи доимо ишда,
Ёшим сўрсанг роса етмишда.
Эгатларга у сув тарайди,
Ниҳолларга тўймай қарайди.
Билсангиз чол бутун умрини,
Юрак қўри, кўзин нурини —
Бағишламиш ерга-ғўзага,
Кумуш кўсак — олтин кўзага.
Шу боисдан отахон сувчи,
Юрагига сиғмай севинчи:
— Далам — болам, тўнғичим,—
дейди,
Қанду-наввот, нон-ошим дейди.
Тиним билмай сув тарайди чол,
Пахтазорда уззукун шу ҳол.

Ҳ. ОТАҚУЛОВ.
Бекобод районидаги Беруний номли 22-мактаб ўқитувчиси.

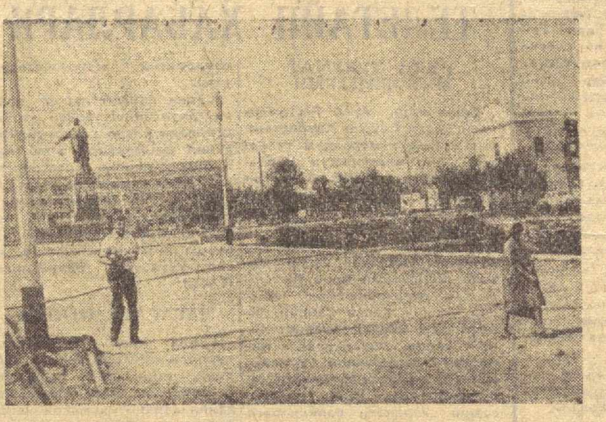

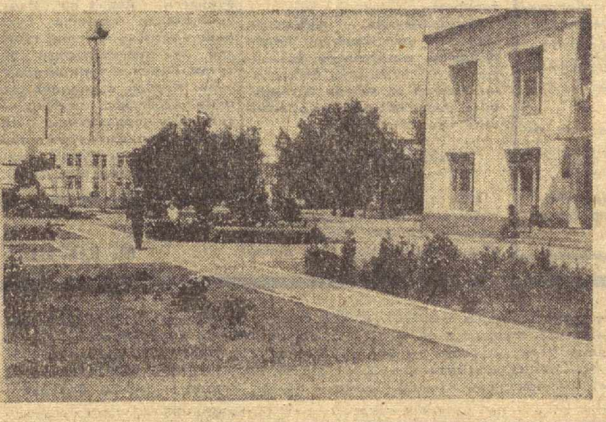

Қорақалпоғистон Автоном Республикасининг шаҳар ва қишлоқлари йил сайин кўркамлашиб бормоқда. Бу ерда муҳташам бинолар, кенг ва равон кўчалар барпо этилмоқда. Суратда: Нукус шаҳридаги Ленин проспекти (юқорида) ва Тўрткўл шаҳрининг марказидаги кўчалардан биридаги хиёбон.

С. Саидвалиев фотолари.

«ПАХТАКОР» ЎЗ НОМИНИ ШАРАФЛАСИН

ФУТБОЛ

«Пахтакор»нинг қадимий мухлисларидан миз. Бундан икки-уч йил илгари Тошкентдаги стадионга муҳлислар сиғмасди. Эндиликда футбол ўйинига кирувчилар 25 минг кишидан ошмаяпти. Бу—стадиондаги ўринларнинг ярмигина банд дегани. Нега шундай? Илгариги йиллари «Пахтакор» сердовруғ команда эди. Унинг ўйинини томоша қилгани самолёт ва автобусларда республикамизнинг бошқа областларидан, ҳатто қўшни республикалардан муҳлислар келишарди.

Командамизнинг кейинги ўйинлари ишқибозларнинг ҳафсаласини пир қилиб қўйди. Турли давраларда «Пахтакор» тўғрисида мана бундай гапларнинг гувоҳи бўласиз:

— «Пахтакор»ни қўйсанг-чи, гапирадиган жойи қолдими!

— Киев динамочиларидан сўзласанг-чи, ереванликларга қойил қолса бўлади.

— Нега ундай дейсиз, менимча, пахтакорчилар бу йил ҳам бир амаллаб олий лигада қолади...

— Ҳа, ҳа, хотиржам бўлаверинг. Аммо команданинг «дум»ликни «ҳунар» қилиб олганини унутманг...

Шу нарса ачинарлики, команда ўйинчилари на кетма-кет мағлубият аламидан хулоса чиқаришади, на кутилмаганда юз берган ғалаба нашидасидан руҳланишади. Зора, бу сафар ўйинчилар ҳаракатида ўзгариш бўлса, дея ҳар сафар командамизга катта умид боғлаймиз. Афсуски, умидлар пучга чиқмоқда. Ҳар галги бир хил ўйинлар, дарвозага осонгина киритилган тўплар кўнгилни хира қилади.

«Пахтакор»га нима бўлган ўзи? У ўз номи билан республикамиз шон-шуҳратини улуғлаб туриши, шарафлаши, ҳар қандай шароитда ҳам олдинги марраларда бўлиши керак-ку! Пахтакор деганда азим ишларга қодир, республикамиз экономикасининг торозусини босиб турган қаҳрамон кишилар кўз олдимизга келади. Пахтакорлар ҳар йили белгиланган марраларни муваффақият билан эгаллаб, ҳосилдорликни оширмоқдалар.

Футбол майдонининг пахтакорчилари дала пахтакорларидан намуна олишлари, лабзи ҳалолликда уларга тенглашишлари шарт деб ҳисоблаймиз. Аммо команданинг иши борган сайин орқага кетмоқда. Ўтган йилги кўрсаткичлардан ҳам пасайиб кетди. Очколар нисбати бўйича ҳам, дарвозага қўйиб юборилган тўплар нисбати бўйича ҳам команданинг мазаси йўқ. Бунинг устига сусайиш юз бермоқда. Команда пурангчи бўлиб қолганди. Навбатдаги ўйинда эса биратўла саккизта тўпни дарвозадан ўтказиб юборишнинг ҳам «уддасидан» чиқди.

Шунга қарамай биз, ишқибозлар «Пахтакор»дан умидимизни узганимиз йўқ. Уни ҳамон ҳурмат қиламиз, унга ҳамон ишонамиз. Ўйлаймизки, команда чиройли ўйинлар кўрсатиб ўзини ўнглаб олади, муҳлислар ишончини оқлаш учун имкониятларини ишга солади.

Фикримизча, ўйин вақтида ҳар бир футболчи ўз вазифасини адо этиш билан бирга, ҳамкорликка эътибор қилиши ҳам зарур. Тўлаган Исоқовнинг терлаб-пишиб ёлғиз ҳаракат қилиши, Иброҳимовнинг уриниши, Кузьминнинг интилишлари команданинг бошқа аъзолари томонидан қувватланиши, давом эттирилиши, ниҳоясига етказилиши лозим. Ўтган йилларнинг зўр ҳужумчиси Абдураимов «тўпни узатиб бер, нишонга олишимни кўрасан» қабилида ўйнамаслиги, бой тажрибасини, маҳоратини тўла ишга солиши ҳозирги кунларда жуда керак бўлиб қолди. Агар Любарцевнинг дарвозани сидқидилдан қўриқлашга ҳуши бўлмаса Говоров посбонлик қилавергани яхши.

Биз ачитиброқ гапирдик. Дўст ачитиб гапиради. Биз «Пахтакор»нинг дўстимиз. Унга бундан кейинги ўйинларида зафар тилаймиз. Фикримизни команда аъзолари тўғри тушунадилар деб ишонамиз. Чунки, редакцияга фақат биз эмас, юзлаб ишқибозлар команданинг ачинарли аҳволи ҳақида ўз фикрларини йўллаб турганликларини яхши биламиз.

О. ИБРОҲИМОВ,
Хоразм область, Қўшкўпир районидаги Чехов номли мактаб ўқитувчиси.
Б. БОЛТАБОЕВ,
Андижон областидаги «Савай» совхозининг ишчиси.
Ж. МИРҲАЙДАРОВ, У. РОБИЕВ,
«Н»-қисм солдатлари.

ЎЗБЕК ПАРТИЗАНИ ТЎҒРИСИДА ФИЛЬМ

Еш ўзбек режиссёри ва сценарийчиси Ф. Хўжаев белорус кинематографчилари билан ҳамдўст бўлиб ишлаб «Белорусфильм» студиясида «Сўнгра эса тинчлик бошланди...» деган ҳужжатли фильмни суратга олиб бўлди. Бу фильм Совет Иттифоқи қаҳрамони партизан Мамадали Топиболдиевга бағишланган.

Белоруссиянинг халқ қасоскорлари ўзларига жанговар сафдош бўлган бу партизанга Толик Казбек деб ном қўйиб олишган эди. Қаҳрамоннинг кўксини безаб турган «Олтин юлдуз» медали бу йигитнинг қандай жанг қилганлигидан далолат бериб турарди. Сира қўлга тушириб бўлмайдиган Казбекнинг шижоатларига душманлар ҳам тан бериб, унинг бошини олиб келган кишига 10 минг марка суюнчи беришни ваъда қилишган эди.

Уруш тугаган бўлса ҳам, аммо партизанлар дўстлиги бузилмади. Мамадали Фарғона яқинидаги Золдиян қишлоғида колхоз раиси бўлиб ишлади. Колхозда урушдан кейинги биринчи ҳосил етилиши биланоқ, бу олис қишлоқдан ўзбек ерининг туҳфалари билан Белоруссияга посилкалар кела берди.

Топиболдиев ўзига тутинган она қилиб олган Ганна Васильевна Рилькова ҳам экранда кўринади. У оккупациячилардан қўрқмай ўзбек йигитини ўз паноҳига олиб унинг яраларини тузатди, партизанларга олиб бориб қўшиб қўйди. Урушдан кейин эса Ганна Васильевна ўғли Мамадали қуриб берган янги уйга дарров кўчиб кирмай унинг келишини кутиб турди.

М. Топиболдиев бундан икки йил аввал вафот этди. Лекин унинг хотираси совет кишиларининг қалбида яшаб турибди. Қаҳрамоннинг сиймоси унинг ҳаёт вақтида олинган кинохроника кадрларда, қаҳрамоннинг ишларини фильмда ҳикоя қилиб берган партизанларнинг хотирасида, белорус партизанининг қизи С. Куришева янги муаллима бўлиб синфга кириб келганида, уни ҳурматлаб ўрнидан турган ўзбек болаларининг жилмайишларида яшаб турибди.

«Сўнгра эса тинчлик бошланди...» деган ҳужжатли фильм бу йил ёзда олинган кадрлар билан тугалланади. Бир-бирининг бағрига шошилиб етиб келган кекса белорус колхозчиси Ганна Васильевна Рилькова билан партизанлар олиб борган жангларнинг қаҳрамони, ўз отасининг ишларини давом эттираётган ўзбек йигити Аҳмадали Топиболдиев билан қучоқлашиб кўришадилар.

Дўстлик дарёсининг суви сира камаймайди. Мана шу фильм яратилганлигининг ўзи ҳам бунга яна бир далил бўла олади.

И. ПОДОРОЖАНСКИЙ.
ТАСС мухбири.

Минск.

БЕРЛИН—ТОШКЕНТ—НУКУС

Донги кетган Ўзбекистон ССР халқ рақс ансамбли яқиндагина Германия Демократик республикасига қилган сафаридан қайтиб келди. Ансамбль Берлин, Росток, Дрезден, Одер дарёси бўйидаги Франкфуртда ва бошқа шаҳарларда концерт берди.

— Биз, — дейди ансамбль раҳбари, СССР халқ артисти М. Турғунбоева, — Германия Демократик Республикасига биринчи марта сафар қилдик. Бу республикада концерт бериш айни муддаомиз эди. Бу республиканинг кишилари бизни астойдил шодлик билан кутиб олиб, Ўзбекистон тўғрисида мумкин қадар кўпроқ нарса билишни истаётганликларини ҳис этдик.

«Баҳор» ансамблининг сафари вақтида ишчиларнинг Лейпцигда ўтказилган ўн учинчи фестивалига бизни ҳам таклиф қилишди. Бутун мамлакатдаги ҳаваскор коллективлар ўз қўшиқлари ва рақсларини бу ерда намойиш қилишди. Бизнинг ватандошларимиз ана шу байрам лауреатлари олтин медали билан мукофотландилар. Германия Бирлашган социалистик партиясининг VIII съезди ўз ишини тамомлаганлиги муносабати билан ўтказилган концертда қатнашиш коллективимиз учун катта воқеа бўлди.

СССРнинг Германия Демократик Республикасидаги элчиси П. А. Абрасимовнинг Тошкентга йўллаган мактубида бундай дейилади: Ансамбль юксак ижрочилик маҳоратини намойиш қилди, ўзбек халқининг ажойиб миллий рақслари билан ГДР аҳолисини таништирди. Немис дўстларимиз таъкидлаб ўтганидек, «Баҳор» гастроллари совет санъатини пропаганда қилишга ва СССР билан Германия Демократик Республикаси халқлари ўртасидаги дўстона алоқаларни мустаҳкамлашга ёрдам берди.

«Баҳор» ансамблининг коллективи эртага яна сафарга отланади. Ансамбль коллективи Амударё этакларида яшовчи аҳолига ўз санъатини намойиш қилади. (ЎзТАГ).

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

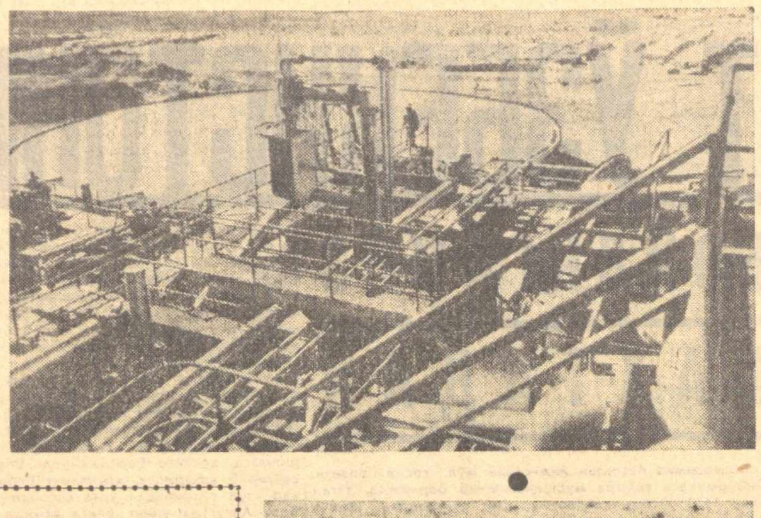

Чили парламенти конституцион ислоҳот ҳақида қонун қабул қилди. Бу қонунга биноан, Чили халқининг ўзи бундан кейин мамлакатдаги барча фойдали қазилма конларининг тўла хўжайини бўлиб қолади. Чили ҳукумати чет эл компаниялари билан илгари тузилган битим ва шартномаларни бекор қилиб, мамлакат бойликларининг империалистик капитал томонидан талон-торож қилинишига чек қўйди. Суратда: национализация қилинган селитрани ишлаш пайти акс этган.

Пренс Латин — ТАСС фотоси.

ЗАФАРЛИ ЙЎЛДАН

КОРЕЯ СОВЕТ АРМИЯСИ ТОМОНИДАН ОЗОД ЭТИЛГАН КУННИНГ 26 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

1945 йилнинг 15 августи... Бу тарихий кун корейс халқининг — меҳнаткаш корейс ишчиси ва деҳқонининг хотирасидан сира ўчмайди. Бундан 26 йил муқаддам Совет Армияси япон милитаристларини тор-мор келтириб, уларни Корея ярим оролидан қувиб чиқарди. Ана шу кундан сўнг корейс халқининг ўз мустақиллиги учун мустамлакачиликка қарши олиб борган кураши ғалаба билан якунланди.

Мамлакатда мустақил демократик Кореяни ташкил этиш учун зарур бўлган шарт-шароитлар вужудга келтирилди. Бироқ, империалистларнинг, даставвал Америка империализмининг ҳийла-найранглари оқибатида мамлакат икки қисмга ажралиб қолди, унинг жанубида япон босқинчилари ўрнига американликлар келишди. Жанубий Корея ана шу районда Америка ҳарбийларининг агрессияси ва иғвогарликларининг жирканч ўчоғига айланиб қолди.

Шимолий Корея халқи ҳокимиятни ўз қўлига киритиб, янги ҳаёт қурилиши йўлидан борди ва 1948 йилнинг сентябрида Корея Халқ Демократик Республикаси деб эълон қилинди. Бу —корейс халқи тарихида биринчи ишчи ва деҳқонларнинг мустақил давлати сифатида бунёдга келди. Мамлакатнинг шимолида ижтимоий ўзгаришлар вужудга келаётганлигига халақит бериш мақсадида 1950 йилнинг июнь ойида Америка империалистлари Корея Халқ Демократик Республикасига қарши уруш очдилар. Шунда корейс халқи ўз қўлига қурол олиб, душмандан ўз юртини мардонавор ҳимоя қилишга ўтди. Меҳнаткаш халқ социалистик мамлакатларнинг, шунингдек жаҳондаги кенг жамоатчиликнинг ёрдамига таяниб, 1953 йилнинг июнь ойига келганда американликларнинг агрессиясини тўхтатишга муваффақ бўлди ва уларни яраш битими тузишга мажбур қилди. Шундай бўлса ҳам ўша пайтдан буён Корея тупроғида чинакам мустаҳкам тинчлик асоси вужудга келтирилган эмас.

Халқ Кореяси тинч қурилиш йилларини бошлаб юборди. Меҳнат аҳли Корея Меҳнат партияси раҳбарлигида халқ хўжалигини ривожлантириш йўлида катта ютуқларни қўлга киритди ва киритмоқда. Корейс халқи ҳамма соҳада — ҳам иқтисодий, ҳам сиёсий, ҳам маданий ҳаётда катта муваффақиятларни қўлга киритди. Корея Меҳнат партиясининг 1970 йил ноябрь ойида бўлиб ўтган V съезди республика ҳаётида муҳим воқеа ҳисобланади. Съезд партиянинг бош йўлини ҳамда КХДР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971 — 1976 йилларга мўлжалланган олти йиллик планини тасдиқлади. Ҳозирги кунда корейс халқи ўз жонажон партияси белгилаб берган вазифаларни амалга ошириш учун курашиб катта-катта меҳнат зафарларини қўлга киритмоқда.

Корейс халқи республикани равнақ топтириш йўлида бунёдгорлик меҳнатига киришиб, катта ютуқларга эришди. Республикада саноат маҳсулоти 1948 йилга қараганда 20 баравар ўсди. Кейинги беш йилликда мамлакатда дон етиштириш икки баравар кўпайди. Илгари — мамлакат япон милитаристларидан озод этилгунга қадар бирорта машинасозлик корхонаси йўқ эди. Эндиликда республикада тракторлар, автомобиллар, электровозлар, денгиз кемалари ҳамда кон, химия ва қурилиш ускуналари ишлаб чиқарилмоқда. Корейс ишчилар синфи томонидан яратилган машиналар ва ускуналар Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг корхона ва фабрикаларида ишлаб турибди.

Мамлакат йирик электр тармоғи билан ўралган. Республикада 26 та йирик ҳамда 1200 га яқин ўрта ва кичик электр станциялар қувват бериб турибди. Уларнинг қуввати ҳозирги кунда 2 миллион киловатт-соатдан ҳам ортиб кетди. Корейс қишлоқлари деярли электр қуввати билан тўла таъминланган.

Партия ва ҳукумат қишлоқ хўжалигини юксалтириш бўйича янги катта тадбирларни амалга оширмоқда. Йирик ирригация иншоотлари вужудга келтирилиб, қишлоқ хўжалигида катта техника революцияси амалга оширилмоқда. Бунинг учун ҳукумат кўплаб маблағ ажратди. Ҳозир қишлоқларда 400 мингдан ортиқ уй-жой бинолари қуриб битказилиб, деҳқонларга топширилган.

Олти йиллик план бўйича республика қишлоқ хўжалиги олдига катта вазифалар қўйилган. 1976 йилга бориб, мамлакатда дон етиштириш 7-7,5 миллион тоннага бориши керак. Гўшт 400-500 тоннага, тухум етиштириш 3 миллиард донага бориши лозим.

Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг олти йиллик планига мувофиқ, 1971 — 1976 йилларда ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш 2,3 баравар, миллий даромад 1,8 баравар, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни икки баравар кўпайтириш лозим. Кўмир, нефть, пўлат, электр қуввати ишлаб чиқариш ҳам беқиёс ўсиши лозим. Мамлакатда кон бойликларини элга хизмат қилдириш юзасидан ҳам катта истиқболлар очилади. Чунончи, Мусан темир рудаси карьери мазкур олтинчи беш йилликда йирик кон корхонасига айланади ва 1976 йилга бориб, 6,5 миллион тонна концентрат етказиб беради. Мамлакатда янгидан-янги темир йўл магистраллари ишга тушади.

Ўқиш, ўқитиш ишлари ҳам кенг кўламда ривож топаётир. Масалан, КХДРда Осиё мамлакатлари орасида биринчи бўлиб мажбурий ўрта политехника таълимига ўтилди. Олтинчи беш йиллик ичида бу соҳада тағин ҳам юксак марралар кўзланмоқда. Республиканинг 100 га яқин олий ўқув юртларида ёш авлод фан чўққиларини эгалламоқда. Республикада ижтимоий Фанлар академияси, табиёт, қишлоқ хўжалик, медицина ва педагогика академиялари ишлаб турибди. 625 мингдан ортиқ мутахассислар халқ хўжалигининг турли соҳаларида иш олиб бормоқдалар. Олтинчи беш йиллик мобайнида эса яна 600 минг мутахассис тайёрлаб етказиш мўлжалланмоқда.

Корея Халқ Демократик Республикаси бу ютуқларга социалистик мамлакатлар билан, айниқса Совет Иттифоқи билан дўстона алоқа ўрнатганлиги ҳамда ҳар доим мадад олиб турганлиги туфайли эришмоқда.

КХДРда олтинчи беш йиллик топшириқларининг бажарилиши социализмнинг моддий-техника базасини яратиш учун катта ҳисса бўлиб қўшилади.

Корея Халқ Демократик Республикаси тинчликсеварликдан иборат ташқи сиёсат йўлидан бормоқда. Республика ташкил топган даврдан то шу вақтгача Кореяни тинч ва демократик асосларда бирлаштириш учун кураш олиб бормоқда.

Корейс халқи зафарли йўлдан бормоқда. Бу йўл уларни социализм томон бошламоқда.

Т. ЯКОВЛЕВ.

Эрон металлургия индустрияси Совет ва Эрон мутахассисларининг чуқур ва дўстона ҳамкорликлари асосида бунёдга келмоқда. Иккала мамлакат геологларининг биргаликда қидирув ишлари олиб бориш натижасида Эрон заминида индустрия учун зарур бўлган темир рудаси, тошкўмир ва бошқа фойдали қазилмалар етарли эканлиги аниқланди.

Совет мутахассислари эронлик ҳамкасблари билан ўз тажриба ва билимларини ўртоқлашмоқдалар, мутахассис геологларни, техник қазувчилар ва шахта қурувчиларни тарбиялаб етиштиряптилар. Суратда: «Кармоз-11» шахтаси очувчилари Эльбрус тоғларида.

А. Аҳмедзянов фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

ФРАНЦИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ СИЁСИЙ БЮРОСИНИНГ БАЁНОТИ

ПАРИЖ, 14 август. (ТАСС). Нархлар яна ошиб кетганлиги ва коммунал хизматлар учун тўланаётган нархлар ҳам ошганлиги сабабли Франция Коммунистик партиясининг Сиёсий бюроси ўзининг мажлисида меҳнаткашларнинг аҳволи масаласини кўриб чиқди.

Газ ва электр учун тўланадиган ҳақ оширилгандан кейин, дейилади Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг эълон қилинган баёнотида, Париж транспортларида юриш тарифи 14 процент оширилади. Тарифларнинг бундай оширилаётганлиги, квартира учун тўланаётган ҳақ ҳамда энг биринчи зарур моллардан кўпчилигининг нархлари кўтарилганлиги, шунингдек буларнинг оқибатлари меҳнаткашларнинг харид қобилиятига жиддий таъсир этади.

Миллион-миллион французларнинг ҳаёти, биринчи галда даромади оз бўлган энг қашшоқ меҳнаткашларнинг ҳаёти, кексаларнинг, минг-минглаб ишсизларнинг, меҳнат қилиш ҳуқуқидан ажраб қолаётган йигит ва қизларнинг ҳаёти тобора оғирлашмоқда.

Франция Коммунистик партиясининг Сиёсий бюроси партия ташкилотларини, партия активларини ҳамда маҳаллий ва марказий ҳокимият органларида партия номидан ишлаётган кишиларни қимматчилик ошиб бораётганига қарши, харид қобилиятини ҳимоя қилиб халқнинг норозилик ҳаракатини ривожлантирмоқ учун зарур чоралар кўришга даъват этди. Шу муносабат билан баёнотда ишчилар билан демократик кучларнинг иттифоқ бўлиб ҳаракат қилиши зарурлиги уқдириб ўтилди.

ЖАЗОЛАНМАГАН ЖИНОЯТ

НЬЮ-ЙОРК, 14 август. (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» газетаси Ҳинди-Хитойда Америка ҳарбийлари қилаётган бебошликлар тўғрисидаги янги фактни эълон қилди. Генерал-майор Эллис Уильямсон 25-Америка пиёда қўшинлар дивизиясининг командири бўлиб турган вақтида 1969 йилнинг февралида Камбоджадаги госпитални емириб ташлашни ўзининг артиллерия бўлинмасига буюрган. Шундай жиноят қилинганлиги собиқ капитан, ҳозир эса Вашингтон университетининг студенти Грегори Хейуорд Вашингтонда айтиб берган гаплардан маълум бўлиб қолди. Ўша вақтда у 25-дивизия штабида ишлаб турган вақтида Камбоджадаги госпитални емириб ташлаш плани генерал-майор Уильямсон раҳбарлигида ишлаб чиқилганлигини ўз кўзи билан кўрган. Армия маъмурлари Америка ҳарбийларининг Ҳинди-Хитойдаги йиртқичликларидан ғазабланган жамоатчиликнинг таптини босмоқ учун генерал-майорга қарши қўйилган айбларни текшира бошлаганликларини айтганлар. Шундай тергов бўлиб турган бир вақтда Уильямсон... янги вазифага тайинланган.

ТЕЛЕТАЙП ХАБАРЛАРИ

ИККИ ҲУКУМАТ МЕМОРАНДУМИ

Бирлашган Араб Республикаси билан Саудия Арабистони биргаликда меморандум тайёрлади. Бу меморандум Иордания ҳукумати билан Фаластин қаршилик кўрсатиш ҳаракати ўртасидаги тангликни бартараф қилишни кўзда тутади.

«Ал-аҳром» газетасининг мухбири Аммондан хабар беради: Бирлашган Араб Республикаси президентининг шахсий вакили Ҳасан Сабрий ал-Холи ва Саудия Арабистонининг ташқи ишлар давлат министри Умар Сакков бу меморандумни Иордания маъмурлари ва фаластин қаршилик кўрсатиш ҳаракати вакилларига топширди.

Меморандумда, жумладан, Фаластин партизанлари билан Иордания маъмурлари ўртасидаги муносабатларни белгиловчи Қоҳира ва Аммон битимларига риоя қилиш зарур эканлиги таъкидлаб ўтилади.

МУНОСАБАТЛАР УЗИЛДИ

МЕН агентлиги Дамашқ радиосининг хабарига асосланиб маълум қилади: Сурия Араб Республикаси Иордания билан дипломатик муносабатларни узди.

Сурия бундай қарор қабул қилганлигининг боиси шуки, дейилади радио хабарида, Иордания маъмурлари араб миллатининг Исроил агрессорларига қарши курашмоқ учун бутун куч ва имкониятларини сафарбар қилиш йўлида куч ва ғайрат сарф қилаётганлигини ва интилаётганлигини назар эътиборга олмаётирлар, (ТАСС).

ЧЕГАРАДА ОТИШМА

Сурия Араб Республикаси қуролли кучлари вакили айтдики, танклари ва бронетранспортёрлари ҳам бўлган Иордания ҳарбий қисмлари чегара бўйидаги Дераа ва Рампта қишлоқлари яқинида Суриянинг контроль постини тўплардан ва пулемётлардан ўққа тутди. Сурия томони жавоб ўти очди. Ҳарбий вакилнинг айтишига қараганда, отишма натижасида Иорданиянинг «Центурион» типидаги тўртта танки яксон қилинган Сурия томони талофот бергани йўқ. (ТАСС).

БУГУН—ҲИНДИСТОН МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИ

ПОРЛОҚ ИСТИҚБОЛ САРИ

1947 йилнинг 15 августидан эътиборан Ҳиндистон тарихида янги давр бошланди. Бу давр кўп ўтмай, яъни 1950 йил 26 январда — Ҳиндистон республика деб эълон қилиниши ва унинг инсоний ҳақ-ҳуқуқлари барқарор этилган Конституция қабул қилиниши билан тантанали нишонланди. Таъсис мажлиси йиғилишида бу қонуний акт бир овоздан маъқулланди. Шу кундан бошлаб Ҳиндистоннинг Англияга сиёсий қарамлиги бутунлай барҳам топди.

Шунинг учун ҳам ҳинд халқи ҳар йили 15 август кунини миллий байрам сифатида зўр тантаналар билан нишонлайди.

Мана 24 йилдирки, мустақил Ҳиндистон республикаси ўзининг ички сиёсатида ҳам, ташқи сиёсатида ҳам прогрессив роль ўйнаб, бутун дунёда тинчлик ўрнатиш ишига муҳим ҳисса қўшиб келмоқда. Чунончи, атом ва водород бомбаларини тинчлик мақсадларида фойдаланиш учун чиқарилган БМТ қонунларига кенг кўламда амал қилаётганлиги халқаро жамоатчиликка маълумдир.

Ҳиндистон ҳукумати Ҳинди-Хитойдаги урушни тўхтатиш тўғрисидаги Женева кенгаши чақириғини астойдил қўллаб-қувватламоқда. Женева кенгашининг таклифига мувофиқ унга ғоят фахрли ва масъулиятли вазифа юкланди, яъни Ҳиндистон вакили Вьетнам, Лаос ва Камбоджа давлатлари устидан назорат қилиб турувчи халқаро комиссиянинг раиси қилиб сайланди.

Ички сиёсат борасида эса сўнгги йиллар ичида рўй берган воқеалар жараёнига назар ташласак, Ҳиндистон ҳукуматининг бу йўлда ҳам прогрессив қадамлар ташлаганини кўрамиз. Индира Ганди ҳукумати халқнинг тинч оммавий демократик ҳаракатига таяниб, муҳим прогрессив социал-иқтисодий ислоҳотларни амалга оширмоқда. Чунончи, ҳукумат мамлакатдаги 14 та энг йирик хусусий банкларни миллийлаштиргандан кейин бир қанча янги прогрессив қонун лойиҳаларини парламент муҳокамасига қўйди. Айниқса собиқ рожалар, маҳарожалар, низомлар ва сиёсий ҳукуматдан четда турган феодал аристократиясининг бошқа табақаларига тўланаётган жуда кўп пенсияларни бекор қилиш тўғрисидаги қонун лойиҳаси ғоят муҳим аҳамиятга эгадир. Кўпчилик штатларда (Керала, Андҳра Прадеш) эса деҳқонларга ер бўлиб бериш кенг амалга оширилмоқда.

Биргина собиқ маҳарожаларнинг давлат хазинасига қанчалик зарар келтираётганини қуйидаги фактдан билса бўлади. 8 та маҳарожанинг ҳар бири йилига 1 миллион ёки ундан ошиқроқ рупия, 16 та маҳарожа ярим миллиондан 1 миллион рупиягача, 31 та маҳарожа эса 200 мингдан 500 минг рупиягача давлатдан ёрдам пули (субсидия) олиб турарди.

Ҳиндистон миллий иқтисодининг, оғир саноатининг, индустриясининг ривожланишидаги муҳим омиллардан яна бири унинг қўшни давлатлар, хусусан, социалистик давлатлар билан ўрнатаётган дўстлик алоқалари ва ҳамкорлигидир. Совет Иттифоқининг дўст Ҳиндистонга кўрсатаётган беғараз ёрдамлари алоҳида диққатга сазовор. Бхилаи, Дургапур ва Роуркелда қурилган металлургия заводлари бунга яққол далил бўла олади. Ҳиндистоннинг Ўзбекистон билан маданий ва иқтисодий алоқалари кундан-кунга ривожланиб бормоқда. Бундай алоқалар айниқса, саноат қурилишларида, савдо-сотиқ ишларида ва илмий-техникавий кадрлар тайёрлаб беришда намоён бўлмоқда. Кейинги вақтларда Ҳиндистон билан Покистон мамлакатлари йирик-йирик табиий офат ва сиёсий тангликларни бошидан кечирмоқда. Тайфундан зарар кўрган ҳинд халқи жуда катта иқтисодий ёрдамга муҳтож бўлиб қолди. Энг биринчи бўлиб Совет Иттифоқи унга ёрдам қўлини чўзди. Покистонлик қочоқларга ёрдам беришда, иккала мамлакат ўртасида пайдо бўлган бу сиёсий тангликни бартараф қилишда ҳам Совет Иттифоқи катта роль ўйнамоқда.

Шу йилнинг 8 августида СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Ҳиндистонга дўстона ташриф буюрди. Бу ташриф, шунингдек иккала давлат ўртасидаги янги Шартнома шубҳасиз, икки улкан мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатларнинг яна ҳам ривожланишига, маданий-иқтисодий ҳамкорликнинг мустаҳкамланишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилади.

Мамлакатни юксалтиришда социализмнинг афзаллигини яхши тушунган Ж. Неру, Миллий конгресснинг 1936 йилги съездида «Ҳинд халқи қашшоқлигига, оммавий ишсизлигига, унинг тубанлашуви ва тобелигига социализмдан бошқа йўл билан барҳам берилишига кўзим етмайди», дея таъкидлаб ўтган эди.

Совет халқи ва Совет ҳукумати буюк даҳонинг ушбу башоратини ғоят қадрлайди ва социализм қуриш учун курашаётган жафокаш ҳинд халқига ҳамиша содиқ дўст бўлиб қолади.

Ҳиндистон тупроғи фақат ҳинд халқи учунгина табаррукдир. У дунёни титратган Искандар Зулқарнайн чангалидан ҳам, скифлар асоратидан ҳам, турк султонларининг очофат халқумларидан ҳам омон қолди. Бугунги кунда сўнгги офат— инглиз мустамлакачилари зулмидан қутулган Ҳиндистон ўзининг навқирон 24 ёшини нишонламоқда.

Биз, совет кишилари ҳинд тупроғининг тағин ҳам пок, ҳавосининг тағин ҳам мусаффо бўлишига, тараққиёт йўлида бундан кейин ҳам гуллаб яшнайверишига тилакдошмиз.

Асад МАМАТҚУЛОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фалсафа ва ҳуқуқ институти.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.20 — ТОШКЕНТ, 9.25 — Полвон ва қизиқчи (бадиий фильм), 10.55 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — «Юлдузча», 18.30— Ахборот. Ўзбек тилида: 18.40 — Франция хотиралри. 19.30 — АХБОРОТ, 19.50 — Телеминиатюралар, 20.30 — Дала ишлари кундалиги 20.50 — Қўшиқ ёзувчи шоирлар Ҳайдар ЯҲЁЕВ.

22.00 — МОСКВА. Футбол бўйича СССР чемпионати «ДИНАМО» (Киев) — «СПАРТАК» (Москва).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

16.30 — МОСКВА. Санъат оламида, 17.00 — Совет Армияси флоти жангчилари учун кўрсатув, 17.45 — Кичик концерт, 18.00 — Халқаро панорама, 18.30 — Киносаёҳатчилар клуби, 19.40 —Енгил атлетика бўйича Европа чемпионати, 21.50 — Келин ва куёв (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.35 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

«Авлиё Лука»нинг қайтиши — «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ҳомий — «МОСКВА» (эрталаб соат 10, 11.40 минутда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Эркаклар ёзи — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Осмон сенин юрари — «СПУТНИК» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Сингилгинам Керри — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун),

Марддан ўқ ўтмайди — «ҲАМЗА» (кундуз ва кечқурун).

Оливер — «МОСКВА» (кундуз соат 1.20 минут, кеч 9 да).

ЁЗГИ БИНОДА

Ужар қизнинг қуюлиши — «РАКЕТА».

Қизни изланг — ТЕЛЬМАН номли.

Эркаклар ёзи — «ФЕСТИВАЛЬ», Марддан ўқ ўтмайди — «ХИВА».

СССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИНИНГ АНДИЖОН ПАХТАЧИЛИК ИНСТИТУТИ ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудирлари (профессор, фан доктори, доцентлар, фан кандидатлари): қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, гидравлика, гидромелиоратив системаларни автоматлаштириш ва эксплуатацияси, гидротехника ва инженерлик қурилмалар, қишлоқ хўжалиги мелиорацияси, машинасозлик чизмачилиги ва чизма геометрия, физика;

доцент (ёки катта ўқитувчи); пахтачилик, трактор ва автомобиллар кафедраларига;

рус тили кафедрасига ўқитувчи;

тупроқшунослик ва агрохимия кафедрасига ассистент.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Андижон шаҳар, Кўк кўприк, пахтачилик институти.

ТОШКЕНТ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ 31-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

8-10 синф ҳажмида маълумоти бўлган, 15-17 ёшдаги йигитларни

1971—1972 ўқув йилига

УҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти йўл транспортида ишлаш учун, қуйидаги ихтисослар юзасидан кадрлар тайёрлайди:

тепловоз машинисти ёрдамчиси (ўқиш муддати 1,5 йил, стипендия билан таъминланади), тепловоз ремонти бўйича слесарлар, саноат ускунасини ремонт қилувчи слесарлар, тонарлар, формовшчик-қуювчилар — ўқиш муддатлари 1 йил.

Билим юртида ўқиган даври ишлаб чиқариш стажи сифатида ҳисобланади,

Ўқишга қабул қилинганлар 3 марта бепул овқат ва кийим-кечак билан таъмин қилинади.

Формовщик-қуювчи группасига кирган ўқувчилар ётоқхона билан таъминланади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади:

паспорт ёки туғилганлик тўғрисида гувоҳнома, маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, турар-жойидан, ота-онасининг иш жойидан справка, ариза, таржимаи ҳоли, 8 фотосурат (3x4 см ҳажмида), мактабдан характеристика.

Аризалар 25 августгача қабул қилинади.

Ўқиш — 1 сентябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-15, Малогоспитальная кўчаси, 18-уй.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333253. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура—337162. Эълонлар—338142. Коммутатор—330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 54—01. Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44. Гулистон — 22-09.

А. — 187. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС — 64697. Р. 02721.